

PORIN KAUPUNKIKESKUSTAN KEHITTÄMISOHJELMA

KH XX.XX.2024

PORI

Tiivistelmä

Porin kaupunkikeskustan kehittämisohjelma on pitkän tähtäimen näkemys kehittämisen tavoitteista ja niitä toteuttavista painopisteistä vuoteen 2040 saakka. Kehittämisohjelma kokoaa tavoitteet yhteen sekä luo raamit ja toimintatavat tulevien vuosien kehitystyölle. Kaupunkikeskustaa kehitetään kokonaisvaltaisesti kestävän kaupunkikehityksen periaatteiden mukaisesti toteuttamalla monipuolisia veto- ja pitovoimaa vahvistavia toimenpiteitä. Kehittämistyössä hyödynnetään kaupunkiorganisaation, sidosryhmien ja kaupunkilaisten monipuolista asiantuntijuutta sekä yhteiskehittämisen menetelmiä.

Kaupunkikeskustan kehittämistavoitteita ja niitä toteuttavia painopisteitä sekä keskeisimpiä toimenpiteitä ovat:

Kaupunkikeskustaan houkutellaan enemmän kävijöitä toimintoja monipuolistamalla, elämyksellisyyttä lisäämällä sekä sisäistä ja ulkoista saavutettavuutta sujuvoittamalla. Kaupunki kehittää palvelujaan, omistamiaan tiloja ja yleisiä alueita. Liike- ja toimitilojen käyttöastetta lisätään sujuvien tilapäiskäyttöjen ja käyttötarkoituksen muutosprosessien avulla sekä vahvistamalla toimijoiden välistä yhteistyötä. Kehittämisen toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti Promenadi-akselille, ydinkeskustaan ja Jokikeskuksen alueille. Ensimmäisiä uudistamiskohteita ovat Kauppatori, kävelykatu, Eteläranta ja Pohjoisranta sekä tilahankkeista tulevaisuuden keskustakirjasto. Saavutettavuutta parannetaan keskustan liikenneverkkosuunnitelman toteutuksilla.

Kaupunkikeskustassa asukasmäärää ja asumisviihtyvyyttä lisätään.

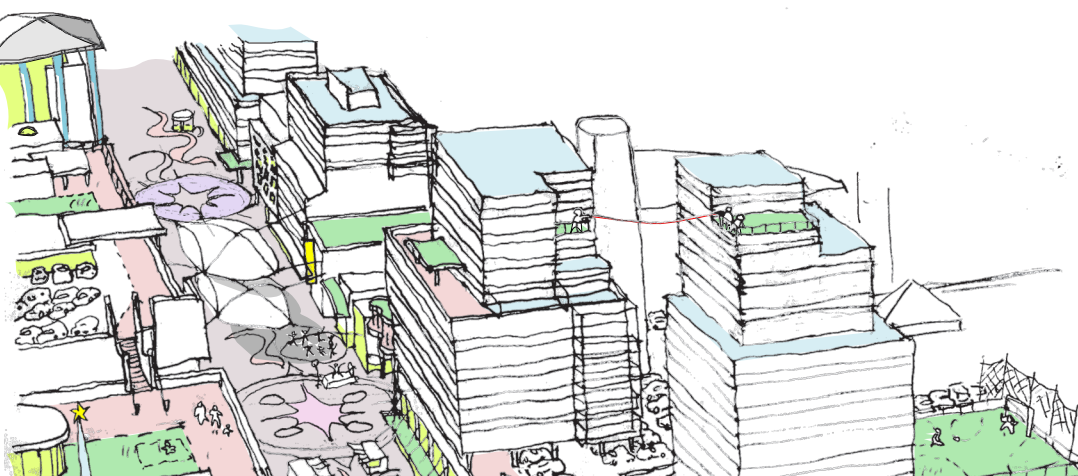
Keskusta-asumisen viihtyisyyttä, turvallisuutta ja houkuttelevuutta vahvistetaan muun muassa puistoja ja yleisiä alueita kehittämällä sekä panostamalla kaupunkiympäristön kunnossa- ja puhtaanapitoon. Turvallisuuden teemaan paneudutaan monialaista yhteistyötä kaupunkikeskustassa lisäämällä ja vastaamalla kehittämistoimenpitein asukkaiden sekä yrittäjien havaitsemiin epäkohtiin. Asukasmäärää vahvistetaan maa- ja asuntopolitiikan sekä korjaus-, täydennys- ja lisärakentamiseen kannustavan kaavoituksen ja lupaprosessien avulla. Ensimmäisinä toimenpiteinä kävelykadun turvallisuusprojektin toteuttaminen ja valaistussuunnitelman laatiminen.

Kaupunkikeskustan vetovoimaa ja kaupunkilaisten hyvinvointia lisätään **kaupunkiympäristöä parantamalla**. Katupuiden ja kaupunkivihreän määrää lisätään sekä lähialueiden ulkoilu- ja virkistyskohteiden saavutettavuutta parannetaan. Puistoja, rantoja ja kaupunkitiloja kehitetään liikkumaan ja leikkimään kannustaviksi sekä monipuolisten kohtaamisten, kaupunkikulttuurin, taiteen ja yhteisöllisyyden alustoiksi. Kaupunkiympäristöä hyödynnetään ilmastomuutokseen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämisessä. Ensimmäisinä toimenpiteinä ovat kävelyn- ja oleskelun ydinalueiden kunnossa- ja puhtaanapidon parantaminen ja opastetun maisemareitin toteuttaminen jokirantaan.

Kaupunkikeskustaa kehitetään moninaisten yhteisöjen, verkostoitumisen ja kohtaamisten alustana. **Kaikkien kaupunki** on kaupunkilaisten elämäntapojen ja kaupunkikulttuurin keskus, jonka vahvuuksia ovat vuorokauden, viikon ja vuodenaikojen mukaan vaihtuvat palvelut, ilmiöt ja tapahtumat. Kulttuuriperintö ja teollinen historia ovat paikallisia vahvuuksia ja osa Porin kaupunkikeskustan tarinaa ja identiteettiä. Ne ovat myös yhteisöllisyyttä ylläpitäviä voimavaroja ja matkailullisia vetovoimatekijöitä. Arkkitehtuurin, taiteen ja valaistuksen avulla korostetaan rakennetun- ja luonnonympäristön arvoja ja tuotetaan elämyksellisyyttä.

Yhteistyötä lisätään vahvistamalla toimijoiden välistä vuoropuhelua ja verkostoitumista sekä panostamalla viestintään ja markkinointiin. Ensimmäisinä toimenpiteinä edistetään kävelykadun 50-vuotisjuhlavuoden projektia (juhluvuosi 2027) sekä tilasto- ja paikkatietopohjaisen seuranta- ja ennakoitijärjestelmän kehittämistä.

Kaupunkikeskustaa kehitetään kärkikohteiden kehittämismallin avulla. Infrastruktuuriin (yleiset alueet) ja tiloihin kohdistuvien investointien lisäksi toteutetaan toimintaa tuottavia projekteja ja toimenpiteitä. Kehittämisohjelman lisäksi laaditaan tarkempi, valtuustokausittain päivittyvä toimenpideohjelma. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain.

Keskusta on kaupungin sydän. Porin keskusta on kaupungin suurin asuin- ja työpaikka-alue, monipuolisin kauppapaikka, ympäri vuoden ja vuorokauden sykkivä palvelukeskittymä, tapahtumien estradi ja näyteikkuna maailmalle.

Keskusta on juuri sitä, mitä porilainen vihaa ja rakastaa, matkailija tulee katsomaan ja kuluttaja ostamaan.

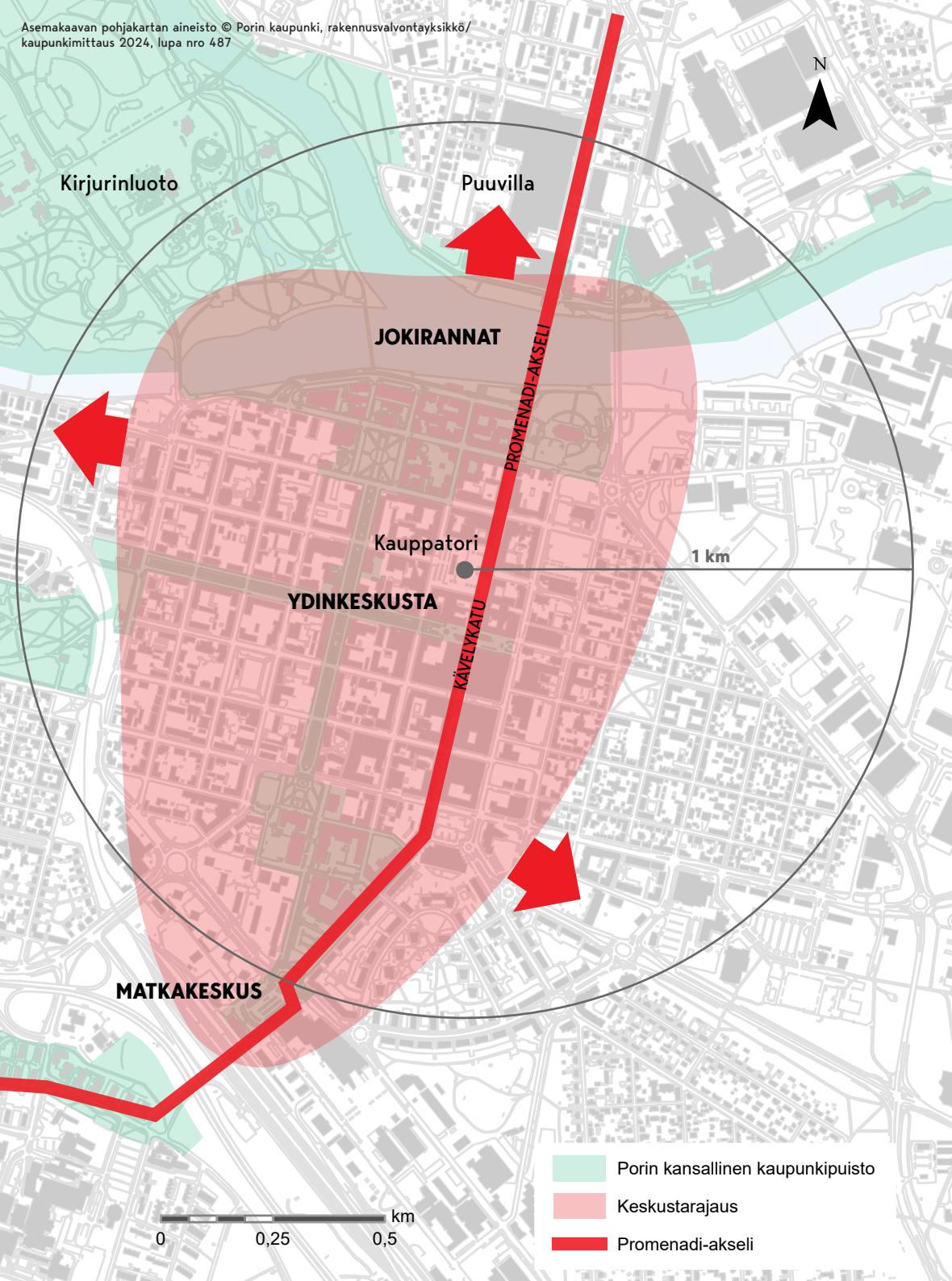
"Porin sydän on ehkä vähän rämä, rennosti ruma, mutta varmasti oma. Vapaaseen, mutta varmaan tahtiin se sykkii kaikkien rinnassa yhdessä, ylpeänä, pitkälle tulevaisuuteen."

Mikko Nurminen, kaupunginarkkitehti

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	4
1.1. Lähtökohdat	5
2. Kehitysvision ja tavoitteet	7
2.1. Tavoitteet	7
2.2. Toimijat	8
2.3. Kestävä kaupunkikehitys	8
3. Painopisteet tavoitteiden saavuttamiseksi	9
3.1. Vetovoimaiset palvelut ja tilat	11
3.2. Elämyksellinen tapahtuma- ja kulttuurikeskus	13
3.3. Sujuva saapuminen ja toimivat yhteydet	15
3.4. Täydentyvä ja turvallinen asuinympäristö	19
3.5. Viihtyisä ja edistyksellinen kaupunkiympäristö	22
3.6. Vahvat juuret ja identiteetti	27
3.7. Yhteistyötä ja vaikuttavaa viestintää	29
4. Toteutus ja seuranta	30
4.1. Kehittämisen keinot	30
4.2. Toimenpiteet	32
4.4. Mittarit ja seuranta	32
Liitteet: Yhteiskehittämisen prosessi	33

1. Johdanto

Moninaiset ympäristölliset ja yhteiskunnalliset muutosilmiöt (megatrendit), maailmanlaajuinen koronapandemia ja sitä seurannut turvallisuus- ja energiakriisi vaikuttavat toimintaympäristöön kaikkialla, myös Porin kaupunkikeskustassa. Ekologinen kestävyyskriisi, väestön ikääntyminen ja henkisen hyvinvoinnin haasteet ovat esimerkkejä pidemmän aikavälin kehityskuluista, joihin kaupunkien tulee reagoida. Toimintaympäristöä muokkaavat myös suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan muutokset, teknologinen kehitys ja paikallistason maankäytön ratkaisut.

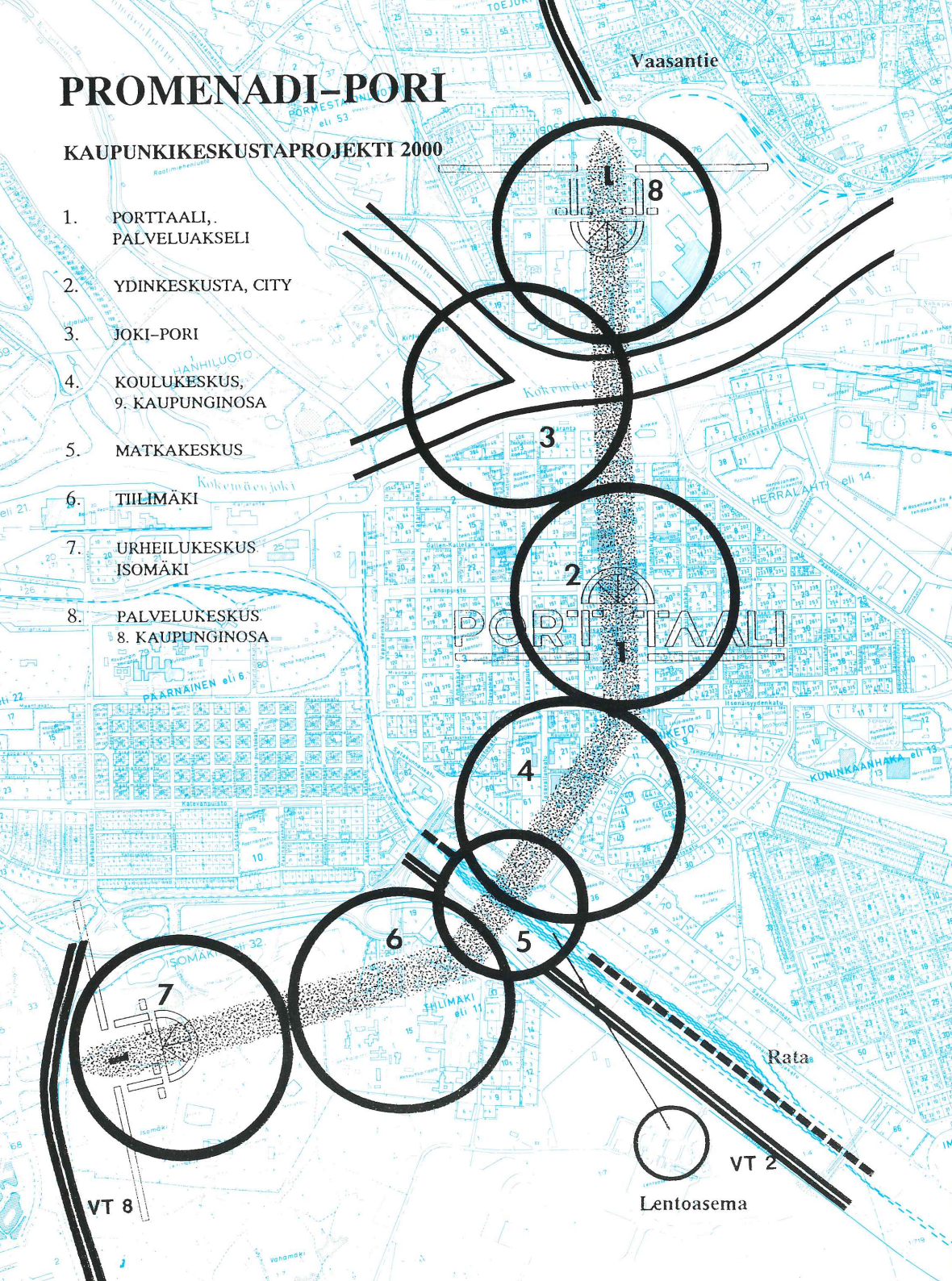
Keskustojen elävyyteen suoraan ja välillisesti vaikuttavia muutosvoimia on useita. Keskeisimmät niistä liittyvät ihmisten kuluttamiseen, asumiseen, liikkumiseen ja yhteiskunnan toimintaan osallistumiseen. Porin kaupunkikeskustassa keskeisimpiä haasteita ovat kävelykadun käytön vähentyminen ja turvattomuus, liikenneonnettomuudet sekä kaupungin kulttuuri- ja nuorisopalveluiden toimitilakysymykset.

Kaupunkikeskustan kehittämisohjelmaa laaditaan nyt ensimmäistä kertaa. Porin kaupunginhallitus hyväksyi marraskuussa vuonna 2021 luonnoksen Porin kaupunkikeskustan kehittämisohjelmaksi ja samalla kaupunkikeskusta nimettiin kaupunkikehityksen kärki-kohteeksi. Kaupunkikeskusta on kaupungin sydän, jota kehitetään kokonaisvaltaisesti kestävästä kaupunkikehityksen periaatteiden mukaisesti. Porin kaupunkikeskustan kehittämisohjelma on pitkän tähtäimen näkemys kehittämisen tavoitteista ja niitä toteuttavista painopisteistä vuoteen 2040 saakka. Kehittämisohjelma on kaupungin toimialojen, Porin kaupunkikeskusta ry:n, sidosryhmien ja kaupunkilaisten yhteiskehittämisen tulos, joka toteuttaa Porin kaupunkistrategiaa ja nojaa kaupungin muihin strategisiin ohjelmiin. Yhteiskehittämisen prosessi esitellään tarkemmin liitteessä.

PROMENADI-PORI

KAUPUNKIKESKUSTAPROJEKTI 2000

1. PORTTAALI, PALVELUAKSELI
2. YDINKESKUSTA, CITY
3. JOKI-PORI
4. KOULUKESKUS, 9. KAUPUNGINOSA
5. MATKAKESKUS
6. TIILIMÄKI
7. URHEILUKESKUS, ISOMÄKI
8. PALVELUKESKUS, 8. KAUPUNGINOSA

1.1. Lähtökohdat

Poriin perustettiin Suomen ensimmäinen asemakaavalla ratkaisu kävelykatu vuonna 1977. Tämä oli merkittävä askel kävelykeskustan viihtyisyyden ja asioinnin parantamiseksi. Promenadi-Pori -kaupunkikeskustaprojektin myötä kävelykatu laajeni 1990-luvulla strategiseksi kestävästä maankäytön ja liikenteen tavoitteita toteuttavaksi johtoteemaksi. Promenadi-Pori sisälsi ajatuksen kaupunkiakselista, joka kokoaa kaupunkikeskustan ja sen ympärillä olevat omaleimaiset ympäristö- ja palvelukohteet tiiviiksi ja helposti saavutettavaksi kokonaisuudeksi. Promenadi-Porin laaja-alainen ja kunnianhimoinen johtoteema toimii edelleen kaupunkikehityksen lähtökohtana kaupunkikeskustassa. Kaupunkiakseli on merkitty kantakaupungin yleiskaavaan 2025 kaupunkikeskustan kevyenliikenteen pääakselina, johon joukkoliikenne, pysäköintialueet ja keskikaupungin palvelut tulee joustavasti liittää.

Promenadi-akselille on toteutettu merkittäviä kaupunkivetoisia kehityshankkeita, joista keskeisimpiä ovat valtatie 2 ja ratapihan alittava Porttaalikäytävä, Matkakeskus ja sen yhteydessä käynnistetty cityliikenne sekä Jokikeskuksen yleisten alueiden uudistaminen. Viimeisimpänä toteutuksena valtion ja kaupungin yhteinen virastotalohanke, jossa asiakaspalvelu ja toimintayksiköt sijoittuivat peruskorjattuun Leijona-kiinteistöön Yrjökadulla.

Määrätietoisesta kehittämisestä kertoo myös Porin kansallisen kaupunkipuiston perustaminen vuonna 2002. Kaupunkipuisto vaalii Porin rikasta kulttuuriperintöä ja luontoa sekä tarjoaa ihmisille monipuolisesti hyvinvointia ja terveyttä edistäviä liikunnallisia, esteettisiä, sosiaalisia ja henkisiä kokemuksia. Kansallinen kaupunkipuisto luo arvokkaita arjen puitteita kaupunkikeskustassa asumiseen sekä yrittämiseen.

Kolmantena lähtökohtana kaupunkikeskustan kehittämiselle on Kokemäenjoki, joka rantoineen on keskeinen maisemallinen, ekologinen ja toiminnallinen elementti sekä vetovoimatekijä. Joki ja luodot ovat omaleimainen osa kaupunkikeskustaa ja sen identiteettiä. Kokemäenjoki toimii myös yhdysväylänä kohteiden välillä ja on matkailullisesti tärkeä yhteys merelle.

Promenadi-Pori kaupunkikeskusta-projekti 2000 (Kaupunginhallitus 1995) aikainen Promenadi-akseli toimii edelleen kaupunkikehityksen yhtenä strategisena kehittämisteemana.

- Haasteet

- Ympärivuotinen ja ympärivuorokautinen elävyys – tyhjyyys erityisesti talvella ja iltaisin
- Tyhjätkä liiketilat ja passiiviset, umpinaiset julkisivut
- Kävelykadun turvattomuus, mm. häiriökäyttäytyminen ja hallitsematon huoltoliikenne
- Kulttuuri- ja tapahtumatiilojen toimimattomat ja epäterveelliset tilat sekä vanhentunut tekniikka
- Kapeat jalkakäytävät sekä sekavat joukkoliikenne- ja pyöräilyjärjestelyt
- Liikenneonnettomuudet
- Talvikaudella puuttuu yhteys ydinkeskustan/Etelärannan ja Kirjurinluodon väliltä
- Matkakeskuksen tervetulo-toiminnot
- Epäsiistit ja keskeneräiset kiinteistöt

+ Mahdollisuudet

- Ihmiset! Porilaisuus! Yhteistyö!
- Yritysten sijoittumismahdollisuudet – vapaita toimitiloja
- Toimijoiden uudet yhteistyömuodot
- Kulttuuri- ja tapahtumapääkaupunki jo kesällä, ympärivuotisuus kasvuun
- Kaupunkikulttuuri ja uusi tapahtumallisuus
- Tilojen tilapäiskäytöt, yhteiskäyttö ja pop-up konseptit
- Kansallinen kaupunkipuisto
- Jokiympäristö ja rantareitit
- Kävelykatu, Kauppatori ja kauppahalli
- Laaja korttelikeskusta ja leveät katutilat
- Lyhyet välimatkat kohteiden välillä
- Tasainen maasto ja kaupunkirakenne tukee pyöräilyä

2. Kehitysvisio ja tavoitteet

2.1. Tavoitteet

Porin kaupunkikeskustan 2040 tavoitteet ja kehitysvisio on laadittu yhdessä sidosryhmien ja kaupunkilaisten kanssa. Kehittämisen tavoitteet ja painopisteet ovat synteesi vuonna 2019 kävelykadulle avatun Porin kaupunkikeskustan kehittämisen tutkimuskeskus Poriksen ja siihen liittyvien teematyöpajojen tuloksista, Porin keskustan yhteistyöryhmän laatimasta Kaikki haluavat Porin keskustaan -visiosta (liite 2), nykytilanteen analyysistä ja lukuisista keskusteluista kaupunkiorganisaatiossa ja sidosryhmien kanssa.

Visio 2040

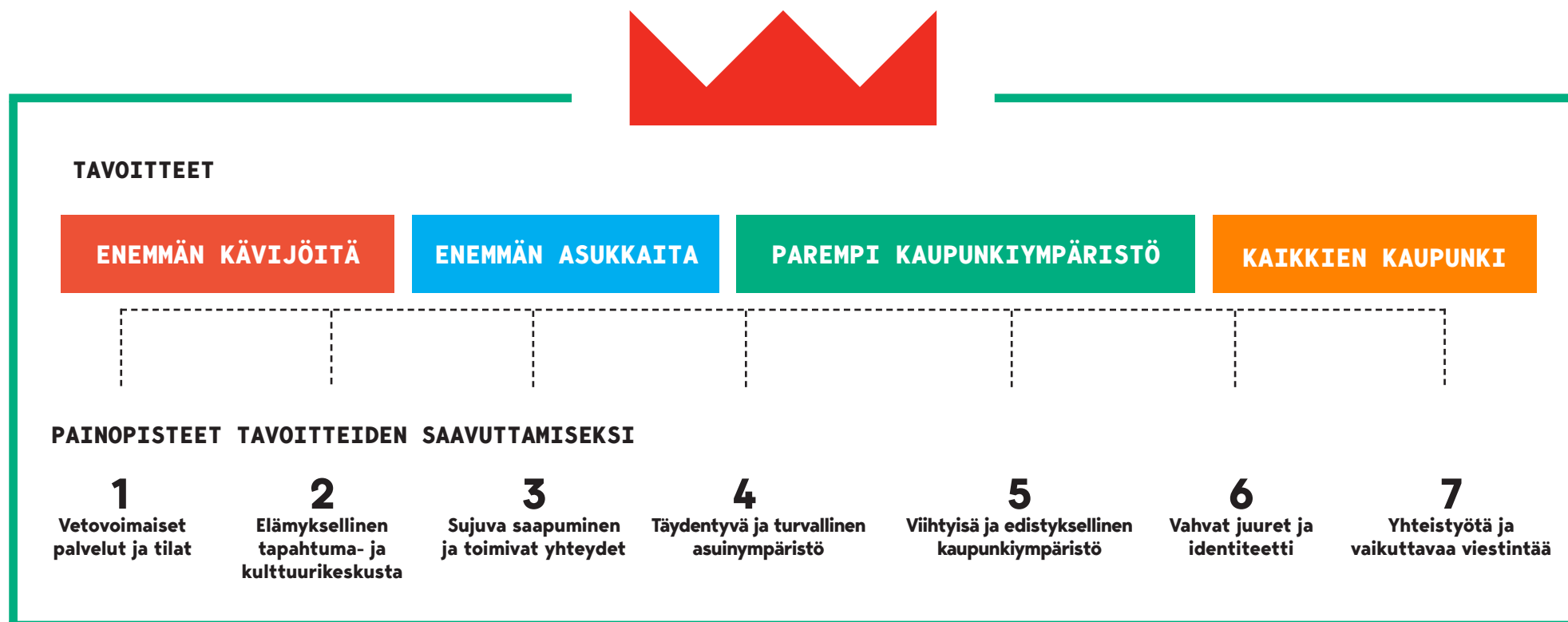
Keskusta on kaupungin sydän. Porin keskusta on kaupungin suurin asuin- ja työpaikka-alue, monipuolisin kauppapaikka, ympäri vuoden ja vuorokauden

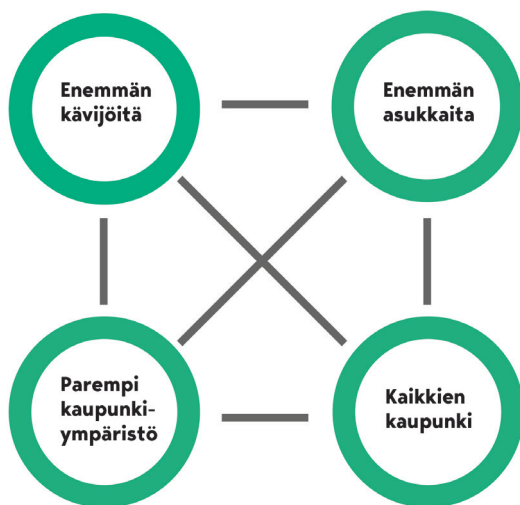
sykkivä palvelukeskittymä, tapahtumien estradi ja näyteikkuna maailmalle. Keskusta on juuri sitä, mitä porilainen vihaa ja rakastaa, matkailija tulee katsomaan ja kuluttaja ostamaan.

"Porin sydän on ehkä vähän rämä, rennosti ruma, mutta varmasti oma. Vapaaseen, mutta varmaan tahtiin se sykkii kaikkien rinnassa yhdessä, ylpeänä, pitkälle tulevaisuuteen."
kaupunginarkkitehti Mikko Nurminen

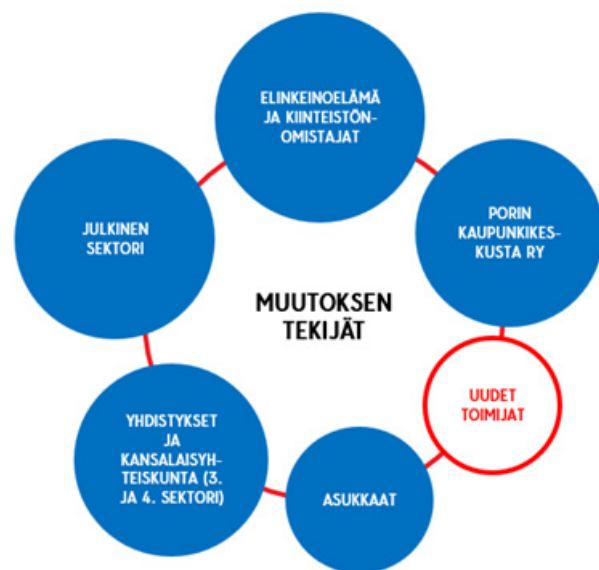
Vision toteutuminen edellyttää rohkeita uudistuksia ja kokonaisvaltaista sekä kestäväää kaupunkikehittämistä tiiviissä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Vision toteutumista edistetään neljän tavoitteen sekä seitsemän tavoitetta toteuttavan painopisteen avulla.

Tavoitteet tukevat toisiaan ja vahvistuvat toisistaan. Toisen tavoite on toisen keino.

Muutoksetekijät ratkaisevat keskustakehityksen.

2.2. Toimijat

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää entistä vahvempaa yhteistyötä keskustatoimijoiden kesken. Osapuolia on paljon ja arvoasetelmat ovat toisinaan ristiriitaisia. Olennaista on luoda avoin, toimintaa tuottava ja yhteiseen tekemiseen perustuva prosessi, johon luotetaan. Kaupunki on aktiivinen osapuoli, yhteistyön ja tapojen ylläpitäjä ja rakentaja toimijoiden välillä.

2.3. Kestävä kaupunkikehitys

YK:n Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteet ovat läpileikkaavana teemana kaikissa kehittämisohjelman painopisteissä. Kehittämisohjelma huomioi ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti sekä taloudellisesti kestävän kehityksen. Edistettävät tavoitteet ovat linjassa Porin kaupunkistrategian ja resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan kanssa.

Toimenpiteillä edistetään kestävän ja vähähiilisen kaupunkikeskustan rakentamista ja muutosta sekä vastataan kaupunkikeskustan osalta kestävyyskriisin haasteisiin. Muutoksen toteuttamisessa lähtökohtana on olemassa olevan rakennetun ympäristön ja infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen ja kaupunkirakenteen täydentäminen sekä eheyttäminen. Suunnittelussa huomioidaan ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillintä. Tämä näkyy esimerkiksi viisaan liikkumisen ratkaisuin, uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottona, luontopohjaisina hulevesiratkaisuin ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa. Liikenneverkon osalta saavutettavuutta parannetaan kaikkien kulkumuotojen osalta. Kestävän kaupunkikehityksen mukaisesti liikenneverkkoa uudistetaan joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn asemaa vahvistavia toimenpiteitä priorisoiden. Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden sekä kaupunkiympäristön parantamisella lisätään myös kaupunkilaisten liikkumista ja hyvinvointia.

Rakennetun ympäristön (muun muassa historialliset puistot ja arkkitehtuuri sekä modernin rakennusperintö) ja teollisen sekä kulttuurisen perinnön arvot ovat tärkeä osa kaupunkikeskustan identiteettiä ja vetovoimaa. Niiden vaaliminen on olennainen osa kestävästä kaupunkikehityksestä. Sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävän kehityksen mukaisesti asukkaiden osallisuudesta huolehditaan muun muassa avaamalla tiloja kaupunkilaisten ja yhdistysten käyttöön sekä hyödyntämällä muutoksen suunnittelussa yhteiskehittämisen menetelmiä. Kaupunkikeskustan kehittäminen perustuu kestäväan kuntatalouteen. Kasvun ja hyvinvoinnin lisäämiseksi esitettävät investoinnit ja toimenpiteet ohjelmoitetaan kuntatalouden asettamien raamien mukaisesti.

Kuva: Tomi Glad

3. Painopisteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Kehittämissuunnitelman ja tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan monipuolisia veto- ja pitovoimaa vahvistavia toimenpiteitä. Tavoitteiden toteutumista edistetään vahvistamalla kaupunkikeskustaa seitsemässä painopisteessä ja toteuttamalla painopisteisiin liittyviä toimenpiteitä. Tavoitteisiin liittyviä painopisteitä ovat:

Enemmän kävijöitä

- Vetovoimaiset palvelut ja tilat
- Elämyksellinen tapahtuma- ja kulttuurikeskusta
- Sujuva saapuminen ja toimivat yhteydet

Enemmän asukkaita

- Täydentyvä ja turvallinen asuinympäristö

Parempi kaupunkiympäristö

- Viihtyisä ja edistyksellinen kaupunkiympäristö

Kaikkien kaupunki

- Vahvat juuret ja identiteetti
- Yhteistyötä ja vaikuttavaa viestintää

ENEMMÄN KÄVIJÖITÄ

Elävä kaupunkikeskusta on koko kaupungin käyntikortti. Elävyyteen vaikuttavat erityisesti toimintojen monipuolisuus (asumista, työpaikkoja ja palveluja), sujuva saavutettavuus ja liikkumisen helppous sekä elämyksellinen ja hyvinvointia tuottava kaupunkiympäristö. Edellä mainitut tekijät ovat elävyyden lisäksi avaintekijöitä kaupallisten palveluiden menestymisen, matkailun vetovoiman sekä asukasmäärän kasvun ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Olemassa olevaa monipuolisuutta ja elämyksellisyyttä kehittämällä, sisäistä ja ulkoista saavutettavuutta parantamalla sekä aktiivisen yhteistyön avulla kaupunkikeskustan asiointi- ja yritys ympäristö saadaan kukoistamaan sekä työpaikka- ja kävijämäärät kasvuun.

3.1. Vetovoimaiset palvelut ja tilat

Tavoiteltavat vaikutukset

- Kaupunkikeskustassa sijaitsee ainakin ne palvelut, joilla on maakunnallista tai matkailullista merkitystä
- Asiointi- ja yritys ympäristö on kilpailukykyinen ja uusia työpaikkoja syntyy
- Keskustan jalankulkuvyöhyke on tunnettu laadukkaista julkisista ja yksityisistä palveluistaan
- Liike- ja toimitilat vastaavat erilaisten yritysten tarpeita ja tilojen käytöaste lisääntyy
- Ydinkeskustan ja jokirannan alueiden elinvoimaisuus lisääntyy
- Hotelli- ja majoituskapasiteetti täydentyy

Vetovoimainen sijoittumis- ja investointikohde

Monipuoliset kaupalliset ja julkiset palvelut ovat osa kaupunkikeskustan vetovoimaa ja elävyyttä. Palvelujen lisäksi elävyyteen vaikuttavat asukkaiden ja työpaikkojen määrä sekä ympäristön viihtyisyys. Kaupunkikeskusta on yksi Porin tärkeistä työpaikka-alueista, keskustan jalankulkuvyöhykkeellä sijaitsee lähes 28% (8 985) koko Porin työpaikoista. Valtaosa työpaikoista on keskitynyt Promenadi-akselille, ydinkeskustan ja Puuvillan alueille. Ydinkeskustassa työpaikkojen määrä on merkittävästi vähentynyt, kasvua on tullut Puuvillan alueelle ja jalankulkualueen ulkopuolelle yhdyskuntarakenteen seuranta (YKR) aineistossa rajautuvan Matkakeskuksen ja Satakunnan ammattikorkeakoulun alueelle. Kaikkiaan työpaikkojen määrä väheni vuosina 2010–2021 keskustan jalankulkuvyöhykkeellä 2350. Väestömuutoksen osalta tilanne on hieman parempi, vuosina 2015–2022 väestömäärä keskustan jalankulkuvyöhykkeellä lisääntyi 242 henkilöllä.

Kehittämisohjelman painopisteiden ja niihin liittyvien toimenpiteiden avulla kaupunkikeskustan vetovoimaa asiointi- ja yritys ympäristönä sekä työpaikka-alueena vahvistetaan. Kaupunki kehittää palvelujaan, omistamia tiloja ja yleisiä alueita sekä varmistaa liike- ja toimitilojen tehokkaan käytön sujuvien tilapäiskäyttäjien ja käyttötarkoituksen muutosprosessien avulla sekä vahvistamalla toimijoiden välistä yhteistyötä. Kaupunkikeskustan vetovoimaisuutta kehitetään myös strategisen tason suunnittelua ja asemakaavojen toteutumista edistämällä.

Porin kaupunkikeskustan toiminnallinen ja kaupallinen ydin on kaksinapainen. Sen muodostavat kävelykadun ja Kauppatorin ympärille muodostunut perinteinen liikekeskusta ja joen pohjoispuolella sijaitseva Puuvillan kauppakeskus ja kaupunkikortteli. Entisen Puuvillatehtaan tiloihin vuonna 2014 rakentunut kauppakeskus on maakunnan suurin ja sen vaikutusalue on laaja. Kauppakeskuksen lisäksi Puuvillan alueella toimii Yliopistokeskus sekä useita yrityksiä ja julkisen sektorin palveluyksiköitä.

Lyhyen matkan päässä toisistaan sijaitsevat keskuksat hyötyvät toistensa asiakas- ja vierailijavirroista. Alueet tulee liittää fyysisesti ja toiminnallisesti toisiinsa, mahdollisuuksia tarjoavat yleisten alueiden uudistaminen ja kohteiden välistä liikkumista lisäävien palveluiden sekä siltayhteyksien kehittäminen

Kaupunkikeskustan elävöittäminen

Kaupunkikeskustassa yhtenä keskeisenä haasteena on kävelykadun alueen ympärivuotisen ja ympärivuorokautisen elävyyden vähäisyys. Kävelykatu ja Kauppatori sijaitsevat keskeisellä paikalla Promenadi-Porin kaupunkiakselilla, jonka säilyminen elävänä ja viihtyisenä on tärkeää koko kaupunkikeskustan vetovoiman kannalta. Olemassa olevan kaupunkirakenteen tehokas hyödyntäminen on myös taloudellisesti järkevää ja kestävä resurssien käyttöä. Ydinkeskustan ja koko kaupunkikeskustan elävöittämiseksi tarvitaan yleisten alueiden ja palveluihin uudistuksia, joiden avulla alueen vetovoima ja kilpailukyky vahvistuvat. Kauppatorin aluetta, kävelykatua ja jokirantaa koskevien uudistusten ja projektien avulla kaupunkikeskustan houkuttelevuus asuin- ja yritys ympäristönä paranee. Ympärivuotisen viihtyisyyden lisäämiseksi panostetaan myös kunnossa- ja puhtaanapitoon. Promenadi-Pori -kaupunkiakselilla noudatetaan RAMS 2020 -kunnossapitoluokitusta, jossa puhtaanapito toteutetaan P1 luokituksen mukaisesti. Tämä tarkoittaa kesäkaudella päivittäistä roska-astioiden tyhjennystä ja irtoroskien poistoa. Lisäksi kalusteet puhdistetaan ja mahdolliset töhryt poistetaan päivittäin, ja kalusteet pestään kerran kuukaudessa. Päälysteiden puhdistusta suoritetaan päivittäin ja pesu tehdään kerran kesäkaudessa. Toimenpiteillä varmistetaan, että alue säilyy vetovoimaisena myös tulevaisuudessa.

Kaupunkikeskustan kehittäminen vaatii laaja-alaista yhteistyötä ja konkreettisia toimenpiteitä, jotka on suunniteltava ja toteutettava kaupungin ja toimijajoukon yhteistyönä. Yhteistyön onnistumisesta on hyviä kokemuksia, esimerkkeinä uuden toripaviljongin rakentuminen Kauppatorille, yhteistyö valtion (muun muassa yhteisvirasto ja uusi oikeustalo) ja Svenska Kulturfonden i Björneborg (SKiB) -säätiön (Kulttuurikampus ja IB-lukio) kanssa sekä pysäköintiopastusjärjestelmän uudistaminen yhteistyössä ydinkeskustan toimijoiden kanssa. Toiminnan tuottamisen ja kaupunkikeskustan elävöittämisen kannalta keskeisessä roolissa on myös kaupungin ja Porin kaupunkikeskusta ry:n (Porikorttelit) yhteistyö.

Toimenpiteet:

- Kaupunkikeskustan elävöittämisen yleissuunnitelman laatiminen
- Kauppatorin alueen uudistaminen
- Kävelykadun uudistaminen (mukaan lukien kävelykadun ekologisen sulanapitojärjestelmän toteuttaminen)
- Jokikeskushankkeen toteuttaminen
- Cityliikenteen tehostaminen välillä Isomäki- Puuvilla
- Opastuksen kehittäminen
- Koko Porin resurssiviisas kehityskuva ja rakennemalli
- Keskustan ja eteläisen Porin osayleiskaava 2040 laatiminen

3.2. Elämysellinen tapahtuma- ja kulttuurikeskusta

Tavoiteltavat vaikutukset

- Kaupunkikeskustan asema tapahtuma- ja kulttuurikeskuksena on vahvistunut
- Kulttuuri- ja tapahtumatilat sekä -rakennukset mahdollistavat tapahtuma- ja kulttuurikeskustan kasvun ja hyvinvoinnin
- Valtakunnallisesti tunnetut ja uutta etsivät kulttuuri- ja taidepalvelut sekä laadukas kulttuuriympäristö lisäävät kaupunkikeskustan elin-, veto-, pito- ja lumovoimaa
- Tapahtumatarjonta on monipuolista ja ympärivuotista sekä tapahtumajärjestämisen prosessit sujuvia
- Kulttuuri ja tapahtumat vahvistavat paikallista identiteettiä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä
- Porin merkittäviä fyysisen rakenteen nähtävyyksiä sijaitsee kaupunkikeskustassa

Porin kaupunkia kehitetään ympärivuotisena ja monipuolisena tapahtuma- ja kulttuurikaupunkina.* Kaupunkikeskusta on kulttuuripalvelujen ja tapahtumien ydinaluetta ja erityisesti kesän tapahtumakävijät lisäävät merkittävästi alueen elävyyttä. Valtakunnan suurin keskustelutapahtuma SuomiAreena, kansainvälinen Pori Jazz festivaali, Porin opiskelijatapahtumat (yliopistokeskus ja SAMK) sekä Porin päivän viikonloppu ovat kävijämäärien osalta kaupunkikeskustan vuosittaisia kärkitapahtumia.

Tapahtumien lisäksi monipuoliset kulttuuripalvelut houkuttelevat ympärivuotisesti kävijöitä alueelle. Kulttuuripalveluilla on keskustan elinvoimaa vahvistava vaikutus, sillä ne houkuttelevat kävijöitä koko Porin ja maakunnan alueelta. Kulttuurin käytössä olevat tilat mahdollistavat myös luovan toiminnan syntymisen ja kaupunkikulttuurin vahvistumisen. Kulttuuripalvelut, taide ja elämykset nostavat kaupunkikeskustan kiinnostavuutta myös matkailukohteenä. Kaupungin tarjoamista kulttuuripalveluista kävijämäärien ja matkailupotentiaalin suhteen merkittävimpiä kohteita ovat pääkirjasto, Porin museoiden toimipisteet ja Promenadialissa esiintyvä Pori Sinfonietta.

Kun tarkastellaan kaupunkikeskustan kulttuuripalveluja kokonaisuutena, mukaan lukien yksityiset ja 3. sektorin toimijat, on kulttuuripalvelujen merkitys vielä suurempi. Kaupunkikeskustan alueella (n. 15–20 min kävelymatkan

säteellä kauppatorista) toimii viisi museokohdetta, useita taidegallerioita, kaksi ammattiteatteria, puolenkymmentä harrastajateatteria ja lisäksi kymmeniä ravintoloita ja baareja, jotka järjestävät säännöllisesti erilaista kulttuuripainotteista sisältöä trubaduurikeikoista stand up -klubeihin ja runoilloista kirjailijatapaamisiin.

Edellä mainittujen lisäksi kaupunkikeskustasta löytyy uudenlaisia taide- ja kulttuuritapahtumien sekä yhteisöllisyyden tiloja, kuten Kauppakeskus IsoKärhun alakerrassa sijaitseva Kaupunkiolohuone ja vanhan linja-autoaseman aulatilassa toimiva Asema 44. Kaupunkikeskustassa sijaitsee myös neljä tapahtumataloksi tai tuotantoalustaksi luokiteltava tilaa:

- Promenadikeskus – pääkäyttäjänä toimivalla Pori Sinfonietalla on vuosittain noin 20 konserttia. Lisäksi Promenadialissa järjestetään noin 50–60 ulkopuolisten tapahtumatuottajien tilaisuutta.
- Porin teatteri – 190 oman esityksen lisäksi 18 vierailuesitystä vuonna 2022.
- Kehräämö ja Studio Hilka (Rakastajat-teatteri) – 160 oman esitysten lisäksi 25 vierailuesitystä vuonna 2022.
- Kulttuuritalo Annis - säännöllisesti järjestettäviä eri kulttuurialojen esitys-, koulutus- ja tapahtumatilaisuuksia niin kaupungin omana toimintana kuin ulkopuolisten tapahtumajärjestäjienkin toimesta.

Kulttuuri ja tapahtumat lisäävät vetovoimaa

Tapahtumat ja kulttuuri ovat kaupunkikeskustaa elävöittävä sekä yritystointa ja väestönkehitystä tukeva voimavara, jonka potentiaali on nykytilanteessa alihyödynnetty. Kaupunkikeskustan kulttuuripalveluiden ja tapahtumatilojen suurimmat haasteet liittyvät tällä hetkellä toimitilakysymyksiin sekä tapahtumallisuutta palvelemaan infraan ja tekniikkaan. Elinvoiman vahvistaminen ja matkailijapotentiaalin hyödyntäminen edellyttävät investointeja kulttuuripalveluihin ja tapahtumainfraan. Kaupunkikeskustan alueen kävijämääriin ja matkailijapotentiaaliin vaikuttavia sivistyksen ja kulttuurin tilainvestointeja ovat pääkirjaston peruskorjaus ja siihen liittyvät väistötilaratkaisut, museoiden peruskorjaukset, kokoelmakeskuksen toteuttaminen ja vuonna 1999 rakennetun Promenadikeskuksen ääni- ja esitystekniikan uusiminen. Vaikka museoiden kokoelmakeskus ei sijaitsisi keskustan alueella, sen toteuttaminen mahdollistaisi yleisön tarpeisiin entistä paremmin vastaavia tilajärjestelyitä keskustan museokohteissa tila- ja hankintatuen helpottaessa.

* Porin strategia 2030, kaupunginvaltuusto 11.4.2022

Tapahtumien toteutuminen ja onnistuminen ovat markkinoinnin ohella pitkälti riippuvaista vetovoimaisista ja toimivista sekä helposti käyttöön otettavista ja nykyaikaisista tiloista ja fasiliteeteista. Kaupunkikeskustassa historiallinen puistoympäristö ja arkkitehtuurikohteet luovat tapahtumajärjestämiselle arvokkaat ja ainutlaatuiset puitteet. Kansallinen kaupunkipuisto kohteineen on vetovoimatekijä, joka toimii kaupunkikeskustan kilpailuetuna esimerkiksi nuorempiin kaupunkeihin verrattaessa.

Kaupunkikeskustan tapahtumapaikat, erityisesti esiintymislavat Kauppatorilla ja kävelykadulla, ovat kunnostustarpeessa. Lavat on rakennettu perinteisellä mallilla korokkeiksi, joihin tapahtumajärjestäjät rakentavat tekniikan jokaiseen tapahtumaan erikseen. Isona puutteena on myös se, että Eetunaukion lava ei ole esteetön. Käytännössä tapahtumien järjestäminen lavoilla on osoittautunut kalliiksi eikä pienemmillä toimijoilla ole mahdollisuutta järjestää tilaisuuksia kustannusten takia. Useita tilaisuuksia jää järjestämättä tai ne järjestetään pienimuotoisempina. Lavat ja niitä ympäröivä tapahtumaympäristö ei myöskään houkuttele uusia isompia tapahtumatoimijoita tai ryhmittymiä hyödyntämään Porin keskustan mahdollisuuksia.

Kaupunkikeskustan alue on ainutlaatuinen kulttuurin, tapahtumien ja vapaa-ajan keskittymä, joka jo nykyisellään houkuttelee kävijöitä alueelle ja lisää alueen arvoa asumis- ja yritys ympäristönä. Tapahtumallisuuden ja kulttuuripalvelujen kehittäminen on mahdollisuus kaupunkikeskustan ja koko Porin lumo- ja elinvoiman kasvuun.

Toimenpiteet :

- Promenadi-akselin vetovoiman ja elävyyden vahvistaminen välillä Matka-keskus – ydinkeskusta - Pohjoisranta
- Tulevaisuuden keskustakirjaston kehittäminen
- Museoiden peruskorjaukset ja kokoelmakeskuksen toteuttaminen
- Promenadikeskuksen ääni- ja esitystekniikan uusiminen
- Kävelykadun ja Kauppatorin esiintymislavojen kunnostaminen ja vetovoimaistaminen
- Tapahtumien ja matkailun tiekarttojen päivittäminen
- Kaupunkikeskustan tapahtuma-alueiden profilointi, käyttöohjeet ja infrakortit

3.3. Sujuva saapuminen ja toimivat yhteydet

Tavoiteltavat vaikutukset

- Sisäinen ja ulkoinen saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla paranee
- Katutilojen laatu ja liikkumisen turvallisuus paranee
- Kaupallisten palveluiden asiakasvirrat kasvavat ja kaupunkikeskusta elävöityy
- Pyöräilyn ja kävelyn suosion kasvu lisää taloudellisia, terveydellisiä, ympäristöllisiä ja imagollisia hyötyjä. Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät.
- Joukkoliikenne lisää kaupunkikeskustan elinvoimaa

Kaupunkikeskustan elävyyden edellytys on sen hyvä saavutettavuus. Sujuva saapuminen ja laadukkaat pysäköintiratkaisut lisäävät alueen vetovoimaa ja parantavat elinkeinotoiminnan harjoittamisen mahdollisuuksia. Toimiva ja turvallinen liikenneverkko mahdollistaa myös miellyttävän liikkumisen paikasta toiseen. Kaupunkikeskustan vahvuutena on sen saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla. Joukkoliikenteen (bussi-, juna- ja lentoliikenne) osalta kaupunkikeskusta on saavutettavuudeltaan ylivoimainen ja se tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia kestävästi liikkumisen lisäämiseen.

Kaupunkikeskustassa liikenneverkon suurimmat haasteet liittyvät jalankulkijoiden turvallisuuteen, pyöräilyväylien katkonaisuuteen sekä yksisuuntaisiin ja monikaistaisiin moottoriajoneuvoväyliin, joilla ajonopeuden nousevat korkeiksi. Keskustassa sattuu paljon liikenneonnettomuuksia ja alue koetaan liikenneturvallisuudeltaan ongelmalliseksi. Tiiviisti asutussa historiallisessa keskustassa haasteita aiheuttaa myös raskaan liikenteen läpiajosta aiheutuvat liikenneturvallisuusriskit sekä kiinteistöjen kuntoon vaikuttava ääri.

Nykytilanteessa joukkoliikenteen käyttämät keskustan läpiajoreitit ja pysäkkijärjestelyt koetaan sekaviksi. Yksisuuntaiset kadut vaikuttavat reitti- ja pysäkkijärjestelyihin, koska ne eivät mahdollista kahteen suuntaan samoja katuja pitkin kulkevia reitityksiä. Myös Kauppatorin solmupisteen haasteet (ahtaus, moninainen jalankulkuliikenne ja muu moottoriajoneuvoliikenne) vaikuttavat joukkoliikenteen reititysten toimivuuteen. Reittien kannalta solmupisteen suurimpana haasteena on ahdas laiturialue, joka ei mahdollista linja-autojen kääntymistä ja laiturialueelta poistumista sujuvasti.

Kaupunkikeskustan saavutettavuuden, elinvoimaisuuden ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi liikenneverkkoa uudistetaan monipuolisesti. Uudistusten suunnittelua jatketaan kaupunginhallituksen 26.6.2023 § 343 hyväksymän keskustan liikenneverkkosuunnitelman pohjalta. Liikenneverkon uudistuksista laaditaan tarkempien yleis- ja katusuunnitelmien yhteydessä yritysvaikutusten arviointi yhteistyössä Prizztech Oy:n, Satakunnan kaupakamarin ja Porin Yrittäjät ry:n kanssa.

Liikenneverkkoa uudistetaan vaiheittain. Muutostöitä edistetään itsenäisinä investointihankkeina ja yhteensovittamalla muutostyöt katujen ja infran perusparannushankkeisiin. Lisäksi toteutetaan pienimuotoisia liikenneturvallisuutta ja viihtyisyyttä edistäviä toimenpiteitä, kuten suojatiejärjestelyjen parannuksia ja katuvihreän lisäämistä.

Hyvä saavutettavuus lisää asioinnin ja yrittämisen houkuttelevuutta

Moottoriajoneuvoliikenteen osalta varmistetaan, että saapuminen kaupunkikeskustaan on helppoa ja houkuttelevaa. Saapumista sujuvoitetaan liikennejärjestelyjä selkeyttämällä ja pysäköintiopastusta parantamalla. Pääkatujen ja pääkokoojakatujen suunnittelussa huomioidaan muita katuja voimakkaammin moottoriajoneuvoliikenteen ja pysäköintialueille pääsyn sujuvuus. Sujuvan saapumisen varmistamiseksi huolehditaan pysäköintilaitosten ja -alueiden riittävästä paikkamäärästä sekä siitä, että pysäköinnin jälkeen kävely kohteeseen on miellyttävää ja turvallista. Lisäksi etsitään keinoja pysäköintilaitosten vetovoiman ja tehokkaamman käytön lisäämiseksi.

Liikenneverkkoa uudistetaan elinkeinoelämän kilpailukyky huomioiden. Raskaan liikenteen osalta pitkän tähtäimen tavoitteena on saavuttaa sujuvat ja kilpailukykyiset reitit ydinkeskustan ohittavien pääkatujen kautta. Vaihtoehtoisten reittien toimivuutta edistävät kaupunkikeskustan alueen ulkopuolella tehtävät toimenpiteet, muun muassa Hyvelän liittymäjärjestelyjen parantaminen, valtatie 2 ja 8 yhdistävän väylän toteuttaminen ja Ulvilantiellä sijaitsevan Impolan ylikulkusillan uusiminen. Pitkän tähtäimen tavoitteena on valtatie 8 uusi linjaus eritasoliittymineen välillä Hyvälä- Söörmarkku.

Kävelykeskustan uudistuksilla uusia kävijöitä ja pidempiä viipyämiä

Kaupunkikeskustan vetovoimaa vahvistetaan kävelyn ja oleskelun olosuhteita ja virikkeellisyttä parantamalla. Keskeisimpiä toimenpiteitä ovat elämyksellisyden ja turvallisuuden lisääminen sekä kävelyalueiden laajentaminen. Elämyksellisyttä vahvistetaan muun muassa katuvihreän, valaistuksen, kulttuurin ja taiteen keinoin. Kävelykadulla ja Kauppatorin ympäristössä virikkeellisyttä lisätään katutason kerroksia elävöittämällä. Kävelykatua jatketaan Itsenäisyydenkadulle asti.

Keskeinen keino kävelyalueiden viihtyisyyden lisäämisessä on nopeampien liikennemuotojen kuten autojen, polkupyörien ja sähkökuuttien haittojen vähentäminen. Tavoitteena on vähentää haittoja kävelykadun huoltoliikenteen aikarajoituksilla ja luomalla kaupunkikeskustan alueella omat väylät kävelylle ja pyöräilylle. Kävelyn laatuikäytävänä ja elämyksellisenä ydinalueena kehitetään Matkakeskuksesta Puuvillan alueelle ulottuvaa akselia, jossa olennaisimpia kehittämiskohteita ovat ydinkeskustassa kävelykatu ja Kauppatorin alue sekä Jokikeskuksen kokonaisuus. Viihtyisänä kävely- ja oleskelualueena kehitetään myös kansallisen kaupunkipuiston kohteet yhdistävää viherakselia Kirjurinluodon ja Matkakeskuksen välillä.

Kaupunkikeskustan ja Kirjurinluodon välistä yhteyttä tiivistetään rakentamalla ympärivuotisesti käytössä oleva jalankulku- ja pyöräily silta. Kaupunkikeskustan elinvoimaa edistäviä siltahankkeita toteutetaan kunnostamistarpeiden kiireellisyyden ja investointeihin käytettävissä olevan rahoituksen mukaisessa järjestyksessä.

Kunnianhimoisesti kohti Suomen parhaita pyöräteitä ja -reittejä

Liikenneverkkosuunnitelman mukaisesti pyöräily lähtökohtaisesti erotetaan jalankulusta koko kaupunkikeskustan alueella. Uudistuksilla tuotetaan loogista, jatkuvaa ja ennen kaikkea turvallista pyörätieverkostoa. Ympäristön laatutaso nostetaan tasolle, jota Suomen kymmenenneksi suurimmalta kaupungilta edellytetään. Laatuväylien avulla lisätään keskustan lähialueilta 1-5 km säteeltä saapuvien pyöräilijöiden määrää. Pyöräteiden parannusten lisäksi laadukkaiden pyöräpysäköintipaikkojen määrää lisätään ja toteutetaan kaupunkipyöräjärjestelmä, joka sujuvoittaa kestävän liikkumisen matkaketjuja sekä kaupunkilaisten ja matkailijoiden liikkumista.

Joukkoliikenne lisää keskustan elinvoimaa

Joukkoliikenne tarjoaa kestävän, tehokkaan ja tilaa säästävän tavan kaupunkikeskustaan saapumiseen. Sen toimintaedellytyksiä parannetaan sujuvoittamalla ajoreittejä Kauppatorille ja keskittämällä joukkoliikenne nykyistä harvemmillä väylillä, jolloin linjaston hahmottaminen ja vaihtoyhteyksien järjestäminen on helpompaa. Vähälinnankadun ja Itsenäisyydenkadun suuntaisuksien muutokset mahdollistavat yhden kahteen suuntaan ajettavan reitin Kauppatorin ja Porin sillan välille sekä idästä saapuvien linja-autojen reitittämisen Keskusaukion kautta Antinkadulle, ja siten nykyistä lyhyemmät kävelymatkat pysäkeiltä oppilaitoksiin ja muihin keskustan asiointikohteisiin.

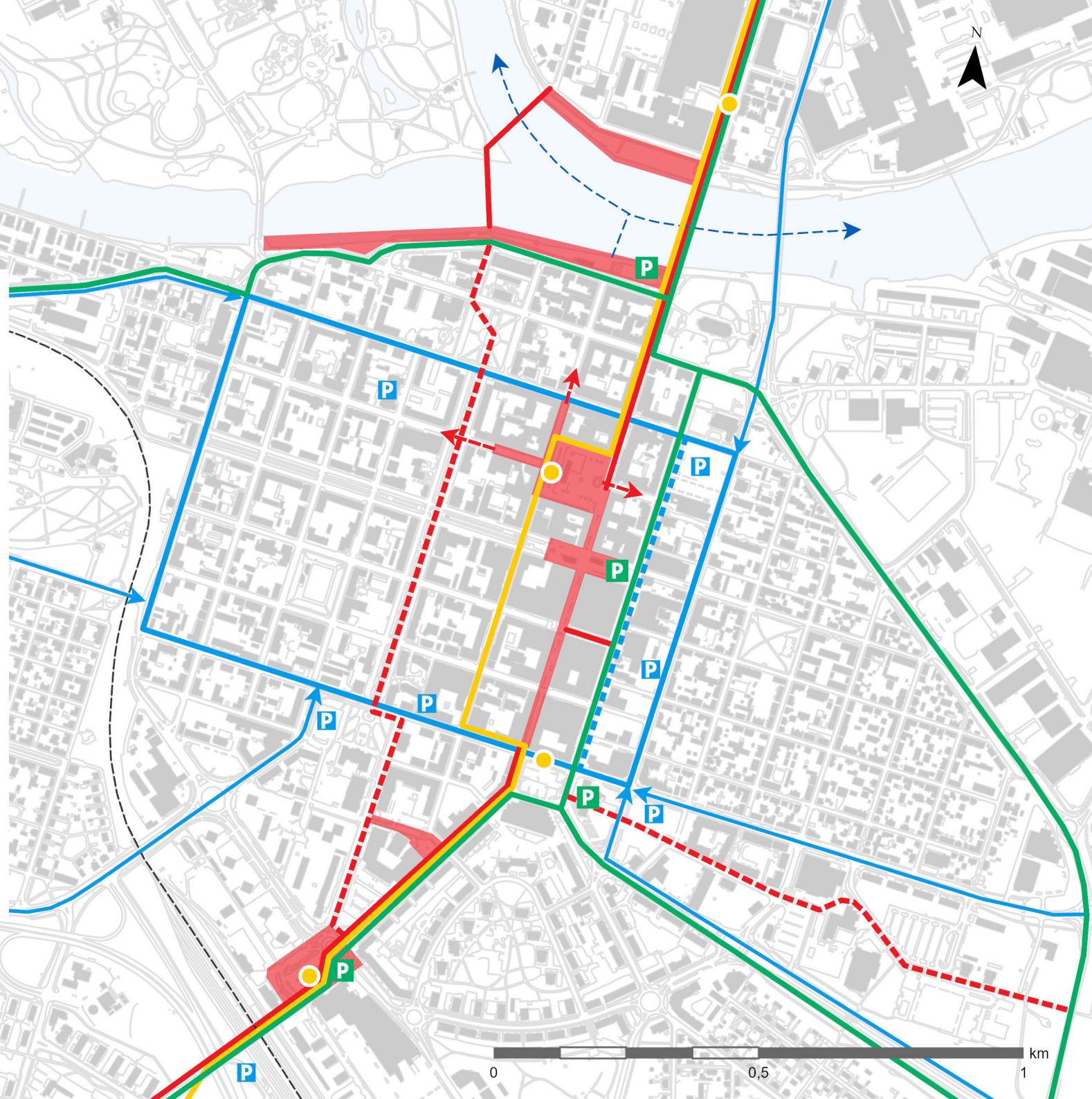
Rautatienpuistokatu, Antinkatu, Pohjoiskauppatori ja Yrjönkatu ovat joukkoliikennepainotteisia katuja, joissa joukkoliikenteen sujuvuus varmistetaan ja pysäkkijärjestelyt toteutetaan laadukkaina. Promenadiakselin palvelukohteiden välistä cityliikennettä kehitetään kaupunkikeskustassa asioinnin ja matkailun sekä kaupallisten keskusten (Puuvilla ja ydinkeskusta) vetovoiman maksimimiseksi. Joukkoliikenteen solmupisteitä kehitetään erityisesti Matkakeskuksessa, Keskusaukiolla, Kauppatorilla ja Puuvillan edessä Siltapuistokadulla. Solmupisteisiin toteutetaan laadukkaat pysäkkijärjestelyt, penkit, katokset ja reaaliaikaiset aikataulunäytöt. Joukkoliikenteen liikennevaloetuksia kehitetään. Lisäksi alueilla panostetaan kaupunkiympäristön laatu- ja kävely-ympäristön viihtyisyyteen.

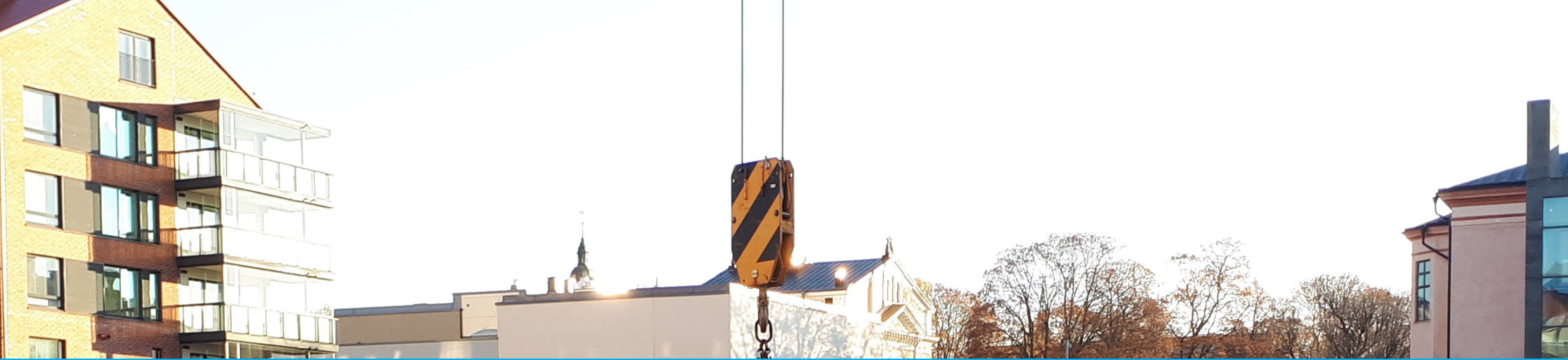
Toimenpiteet:

- Keskustan liikenneverkkosuunnitelman toteuttaminen
- Kauppatorin joukkoliikenteen laiturialueen uudistaminen
- Kävelykadun jatkaminen Bepopin edustalle ja kesäkävelykatualueen kehittäminen
- Raumansillan uudistaminen
- Kaupunkikeskustan ja Kirjurinluodon alueet ympärivuotisesti yhdistävän jalankulku- ja pyöräily sillan rakentaminen

Sujuva saapuminen ja toimivat yhteydet

- Sujuvan saapumisen kehä, moottoriajoneuvoliikenne
- Asiointikatu
- Kehitettävä ajoneuvoliikenteen sisääntuloväylä
- Kehitettävä pysäköintilaitos/ alue
- Joukkoliikenteen laatukäytävä
- Joukkoliikenteen solmupiste
- Pyöräilyn laatukäytävä
- Pyöräilyn lautupysäköinti
- Kehitettävä vesiliikenteen yhteys merelle ja Ulvilaan
- Raideliikenteen kehittäminen
- Ensisijainen kehitettävä kävely-yhteys
- Kehitettävä kävely-yhteys
- Kehitettävä kävelyn ydinalue

ENEMMÄN ASUKKAITA

Työpaikkojen ja palvelujen lisäksi asuminen on yksi keskeisimmistä keskustaa elävöittävästä toiminnoista. Asukasmäärää vahvistetaan ja asukkaiden hyvinvointia lisätään täydennys- ja lisärakentamista edistämällä sekä asumisviihtyvyyttä ja turvallisuutta parantamalla. Viihtyvyyttä parannetaan viherverkkoa eheyttämällä ja toiminnallisuutta monipuolistamalla. Kaupunkikeskusta tavoittelee ylivertaisen asuinympäristön asemaa, siihen on hyvät lähtökohdat. Korjaus-, täydennys- ja lisärakentamiseen kannustetaan maapolitiikan, sujuvien lupaprosessien, uusien yhteistyömallien sekä aktiivisen tiedottamisen keinoin.

3.4. Täydentyvä ja turvallinen asuin ympäristö

Tavoiteltavat vaikutukset

- Asuin ympäristöt ovat viihtyisiä, turvallisia ja yhteisöllisyyttä edistäviä
- Keskusta-asuminen on houkuttelevaa ja väestömäärä kaupunkikeskustassa kasvaa
- Rakennetut puistot, kaupunkivihreä, historiallinen puistoarkkitehtuuri ja Porin kansallinen kaupunkipuisto ovat keskusta-asumisen vetovoimatekijöitä
- Julkiset lähipalvelut säilyvät kaupunkikeskustan jalankulkuyöhykkeellä
- Maa- ja asuntopolitiikka, kaavoitus ja lupaprosessit kannustavat korjaus-, täydennys- ja lisärakentamiseen

Asumisviihtyvyyden ja turvallisuuden parantaminen

Kaupunki lisää keskusta-asumisen sekä kaupunkikeskustassa liikkumisen ja viihtymisen houkuttelevuutta kaupunkiympäristön laatua ja turvallisuutta kehittämällä. Turvallisuutta edistetään muun muassa monipuolistamalla alueen toiminnallista rakennetta, kehittämällä keskustan liikenneverkkoa ja liikkumiseen liittyviä toimintatapoja sekä yleisiä alueita uudistamalla. Turvallisuuden parantamiseksi jatketaan turvallisuustoimijoiden viranomaisyhteistyötä paikallisesti ja valtakunnallisesti sekä lisätään monialaista keskustelua kaupunkikeskustan turvallisuusaiheista.

Kaupunkikeskustan alueella yksi keskeinen turvallisuuteen vaikuttava tekijä on liikenne. Sekavat liikennejärjestelyt, katkonaiset reitit ja vaarallinen liikennekäyttäytyminen lisäävät onnettomuuksia ja turvattomuuden tunnetta. Liikkumisen sujuvuuden ja turvallisuuden näkökulmasta on tärkeää erottaa jalankulku ja pyöräily (ml. sähköskootit) omille kaistoilleen. Turvallisuuden näkökulmasta huomiota kiinnitetään erityisesti kävelykadun, koulumatkojen ja koulujen ympäristön turvattomuuden kokemuksen vähentämiseen. Liikenneturvallisuuteen panostetaan liikenneverkon uudistuksilla, joista kerrottiin kappaleessa 3.3 Kävelykadun turvallisuusympäristön parantamiseksi käynnistetään projekti, joka toteutetaan yhteistyössä kävelykadun alueen yrittäjien ja kiinteistönomistajien kanssa. Kävelykadun turvallisuusprojektin yhtenä keskeisenä tavoitteena on vähentää kävelykadun tarpeetonta ajoneuvoliikennettä.

Asumisviihtyvyyttä ja turvallisuutta edistetään myös kaupunkiympäristön laatuun ja siisteyteen panostamalla sekä toimintoja uudistamalla. Kaupunkielämän ja toiminnan lisääntymisellä vähennetään häiriökäyttäytymistä. Yleistä asumisviihtyvyyttä vahvistetaan puistoja ja yleisiä alueita kehittämällä ja kaupunkivihreää lisäämällä. Kaupunkielämää aktivoidaan ja kävijämääriä lisätään infrauudistusten lisäksi myös asukkaita ja yhdistyksiä kokoavien toiminnallisten projektien avulla. Kaupunkiympäristön uudistamisesta kerrotaan tarkemmin kappaleessa 3.5.

Asumisviihtyvyyden parantuminen sekä kävijämäärien ja hyvinvoinnin lisääntyminen ovat perusteita liikenneverkon, turvallisuuden ja kaupunkiympäristön parantamiseksi tehtäville investoinneille. Turvallisuutta parantavien toimenpiteiden suunnittelua edistetään kaupungin toimialoista ja sidosryhmistä koostuvan monialaisen yhteistyöryhmän avulla. Yhteistyöryhmä laatii kaupunkikeskustan turvallisuusympäristön kehittämissuunnitelman.

Kaupunkikeskustan turvallisuutta parannetaan monipuolisesti:

Yleinen turvallisuuden kokemus

- Kävelykadulla liikkumisen turvallisuuden parantaminen ja häiriökäyttäytymisen vähentäminen
- Hitaan ja esteettömän liikkumisen edistäminen asumisviihtyvyyden ja koulumatkojen turvallisuuden näkökulmasta
- Valaistuksen parantaminen
- Kävelykadun katukuvaan ja puhtauteen panostaminen
- Lapsiystävällisten kaupunkitilojen kehittäminen

Liikenneturvallisuus

- Kävelykadun huolto liikenteen rauhoittaminen/aikarajoitukset
- Jalankulun ja pyöräilyn erottaminen omille väylilleen
- Risteysalueiden kaventaminen
- Läpiajoliikenteen rauhoittaminen ja nopeusrajoitusten laskeminen

Tapahtumaturvallisuus

- Porin tapahtumaturvallisuusohjeiden päivittäminen
- Turvallisuutta parantavien toimintatapojen vahvistaminen

Korjaus-, täydennys- ja lisärakentamisen edistäminen

Kaupunkikeskustassa toteutetaan Suomen arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa 2022–2035. Rakentamisessa ensisijaisesti hyödynnetään, korjataan ja kehitetään olemassa olevia rakennuksia, toissijaisesti täydennys- ja lisärakennetaan ja vasta viimeisenä vaihtoehtona rakennetaan uutta.

Keskusta-asumisen houkuttelevuutta parannetaan laatimalla asuntopoliittisia tavoitteita rakennustyyppien ja asuntokannan monipuolisuudesta, toimintojen sekoittumisesta eli hybridirakentamisesta sekä eri asumismuotojen ja väestöryhmien huomioimisesta. Rakentamisen ohjausta ja opastusta lisätään tarkoituksena saattaa paremmin hyödynnettäväksi ARA:n ja kaupungin tarjamat korjausrakentamisen tuet ja houkuttimet. Lupamenettelyjä kehitetään huomiomaan paremmin tavoitteiden mukaiset elinvoiman kannalta merkittävät sekä nopeat ja tilapäiset hankkeet. Uutta kaupunkikehitys- ja omistajaohjauksikköä hyödynnetään kokoamaan kaupunkiorganisaation maakäyttö- ja asuntopoliittinen asiantuntijuus ja päätöksenteko tavoitteiden asettelua ja linjauksia sekä konseptien, hankkeiden ja kokeilujen luomista varten.

Työpaikkojen ja palvelujen lisäksi asuminen on yksi keskeisimmistä keskustaa elävöittävästä toiminnoista. Asukasmäärää kasvattamalla lisätään keskustan elinvoimaa, parannetaan kestävästi saavutettavissa olevien palvelujen kannattavuutta ja tuetaan alueen ympärivuotisen ja -vuorokautisen elämän syntymistä. Keskusta on jo nykyisellään kaupungin suurin ja tiheimmin asuttu asuinalue, jolloin kehittäminen on perusteltua. Keskusta on myös kaupungin sykkivä sydän, tapahtumien ja elämyksien keskus, olemisen ja elämisen paikka, helposti saavutettava kaikkien kaupunki, jolloin toimenpiteiden vaikutus on suurta.

Täydennys- ja lisärakentamisen edistäminen on asukasmäärän kasvattamisen lisäksi perusteltua myös taloudellisista ja ympäristöllisistä syistä. Kaupunkirakennetta tiivistämällä ja eheyttämällä varmistetaan olemassa olevan infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen hiilineutraalius ja ilmastotavoitteet huomioiden. Laadukas rakentaminen luo houkuttelevaa kaupunkiympäristöä, parantaa viihtyisyyttä ja ylläpitää rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Täydennys- ja lisärakentamisen myötä julkisten viheralueiden ja puistojen käyttötarve lisääntyy. Täydentävän rakentamisen rinnalla varmistetaan puistojen ja kaupunkivihreän säilyminen sekä sujuvat viheryhteydet.

Yksityisessä omistuksessa oleville asunto- ja kiinteistöyhtiöille täydennys- ja lisärakentaminen tarjoaa mahdollisuuksia kattaa korjauksista ja muutoksista aiheutuvia kuluja sekä kehittää energiatehokkuutta ja esteettömyyttä. Monipuoliseen käyttöön soveltuvat ja laadukkaat tilat vahvistavat kysyntää ja parantavat mahdollisuuksia tarjota tiloja markkinoiden kantokykyä vastaavalla vuokrahinnalla. Tavoitteena on elvyttää markkinoita ja luoda positiivista rakentamispainetta kiinteistöjen ja maanarvon suotuisalle kasvuille.

Kaupungilla on keinoja edistää täydennys- ja lisärakentamista ja kehittää avoimia menettelyjä, joita tarjotaan tasapuolisesti asianosaisille yhteistyötahoille. Kaupunki toteuttaa aktiivista, kestävästä kehityksen ja kuntatalouden mukaista maankäyttöpolitiikkaa ja kannustaa maankäytön tehostamiseen, käyttämättömän rakennusoikeuden toteuttamiseen ja kaavamuutoksiin keskustassa. Keskustan saavutettavuutta parantavien ja täydennysrakentamista tukevien pysäköintilaitosten kannattavuutta ja syntymistä edistetään kehittämällä rakentamiseen liittyvien pysäköintivelvoitteiden joustavia ja liiketoimintaedellytyksiä parantavia ratkaisuja.

Toimenpiteet :

- Asuntopoliittisen ohjelman laatiminen
- Kiinteistöohjelman laatiminen
- Kaupunkikeskustan valaistussuunnitelman laatiminen
- Kaupunkikeskustan turvallisuusympäristön kehittämissuunnitelman laatiminen
- Kävelykadun turvallisuusprojektin toteuttaminen
- Korjaus-, täydennys- ja lisärakentamiseen sekä käyttötarkoitusten muutokseen kannustavien neuvontapalveluiden kehittämishanke
- Taavisillan peruskorjaus

PAREMPI KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Viihtyisä, vihreä ja turvallinen kaupunkiympäristö kutsuu luokseen leikkimään, juhlimaan ja tuttuja tapaamaan. Kaupunkikeskustan puistot ja rannat ovat hyvinvointia tuottavia ulko-olohuoneita, jotka virkistävät ja lisäävät asumisviihtyvyyttä. Hyvin hoidetut, virikkeelliset ja sujuvat virkistysreitit kannustavat liikkumaan, puistot ja aukiot pelaamaan ja tanssimaan. Kaupunkiympäristöä hyödynnetään ilmastonmuutokseen sopeutumisen rakenteena ja luonnon monimuotoisuutta ylläpitävänä alustana. Kansallinen kaupunkipuisto on arvoja säilyttävä vetovoimatekijä ja matkailukohte, joka lisää kävijöitä ja kaupunkikeskustan kiinnostavuutta.

3.5. Viihtyisä ja edistysellinen kaupunkiympäristö

Tavoiteltavat vaikutukset

- Kaupunkivihreän määrä on lisääntynyt ja lähialueen virkistys- ja viherkohteiden saavutettavuus parantunut
- Puistot, rannat ja kaupunkitilat ovat kaupunkilaisten aktiivisessa käytössä ja lisäävät hyvinvointia sekä matkailun vetovoimaa
- Laadukas ja viihtyisä kaupunkiympäristö lisää asiointi- ja yritys ympäristön arvoa ja kiinnostavuutta
- Kaupunki ympäristö kannustaa liikkumaan ja leikkimään sekä toimii kohtaamisten, kaupunkikulttuurin, taiteen ja yhteisöllisyyden alustana
- Kaupunki ympäristö vähentää ilmastonmuutoksen ja sään ääri-ilmiöiden aiheuttamia haittoja ja mahdollistaa luonnon monimuotoisuutta
- Valaistuksen ja älyratkaisujen ansiosta kaupunkitilojen käyttö ja elämyksellisyys on lisääntynyt

Virkistystä ja hyvinvointia lisäävä viherverkkoyhteys läpi kaupunkikeskustan

Porin kansallinen kaupunkipuisto on kaupunkikeskustan vetovoimatekijä, joka ulottuu Isomäen alueelta valtatie 2 alittavan porttaalikäytävän, koulukorttelien, ristikkäispuistojen sekä Kivi-Porin rantakorttelien kautta Luotojen alueelle. Kaupunkikeskustassa erityisarvoja ovat muun muassa ristikkäispuistojen kokonaisuus, jokiympäristö, Etelärannan historiallinen ja arkkitehtuuriltaan merkittävä Kivi-Porin alue (kutsutaan myös Vanhaksi Poriksi), Pohjoisrannan vanha teollisuusmiljö ja koulukorttelien sekä Aravien alue Riihikedossa.

Kaupunkikeskustan ympärillä, kävely- ja pyöräilymatkan päässä, sijaitsevat Kirjurinluodon ja Isomäen ulkoilu- ja virkistyskohteet ovat olennainen osa kansallista kaupunkipuistoa ja ne lisäävät kaupunkikeskustassa asuvien ja muiden porilaisten hyvinvointia. Ympäröivien viheralueiden saavutettavuutta pyritään kaupunkikeskustassa monipuolisesti parantamaan. Kaupunkikeskustan ja Isomäen alueen välisiä kävely- ja pyöräilyreittejä selkeytetään, viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta lisätään ja opastusta parannetaan. Ristikkäispuistojen kautta kulkevaa vehreää kävelyreittiä kehitetään kansallisen kaupunkipuiston viherakselina ja reittinä, joka yhdistää Kirjurinluodon, kaupunkikeskustan ja Isomäen alueet toisiinsa. Puistoakseli on Promenadi-Pori kaupunkiakselin rinnalla toinen kaupunkikeskustan läpi kulkeva tärkeä kävelyreitti. Kävelyreitti haarautuu Cygnaeuksen puiston kohdalla kohti Tasavallankatua ja Matkakes-

kusta. Reitti liittyy kaupunkikeskustan urheilukeskuksen ja Isomäen alueeseen porttaalikäytävän ja Tiilimäen kautta. Reittiä kehitetään puisto- ja katuvihreää lisäämällä sekä visuaalista jatkuvuutta, elämyksellisyyttä (valaistus, taide, historiallinen puistoarkkitehtuuri) ja opastusta parantamalla.

Ristikkäispuistojen kautta kulkevaa itä- länsisuuntaista viher- ja virkistysverkko-yhteyttä parannetaan myös Herralahden kentän suuntaan sekä radan toiselle puolelle Porin vanhan hautausmaan ja Veturitallin alueelle. Yhteyden kehittämiseksi tutkitaan radan alittavan jalankulkukadun toteutusmahdollisuudet. Pitkän tähtäimen kehittämistavoitteena on myös avata sujuva ja vehreä yhteys ristikkäispuistosta Pasaasin alueelle. Pasaasin itä-länsi suuntainen yhteys avaisi viihtyisän ja turvallisen kävely-yhteyden kaupunkikeskustan ja Pasaasin sisäurheilukeskittymän välille. Itsenäisyydenkadun rooli ajoneuvoliikenteessä (autot ja pyörät) tulee korostumaan tulevina vuosina ja tästä syystä jalankululle on tarpeen avata sujuva ja viihtyisä yhteys Itsenäisyydenkadun eteläpuolelle.

Pyöräily lähtökohtaisesti erotellaan jalankulusta koko keskusta-alueella. Kirjurinluodon, kaupunkikeskustan ja Isomäen alueen välisinä pyöräilyn alueellisia pääreitteinä kehitetään Vapaudenkatua ja Otavankatua.

Kaupunkikeskustan puistot, rannat ja kaupunkitilat kutsuvat viihtymään
Puistot, torit ja rannat ovat perinteisiä oleskelun ja viihtymisen alueita kaupunkikeskustassa. Rannat ja niistä avautuvat näkymät sekä vesi elementtinä kiinnostavat ihmisiä. Virkistysellisten ja toiminnallisten tekijöiden lisäksi alueilla on arkkitehtuuriin, maisemaan tai kaavahistoriaan liittyviä arvoja ja alueet kertovat tarinaa kaupungin historiasta ja kehitysvaiheista. Kaupunkikeskustassa keskeisimmät kaupunkitilat sijaitsevat Promenadi-akselin varrella ja kansallisen kaupunkipuiston alueella.

Puistoja, rantoja ja keskeisimpiä kaupunkitiloja kehitetään ja uudistetaan erityisesti alueilla, jotka ovat kävelyn ja oleskelun, tapahtumallisuuden, liiketoiminnan ja kaupunkiympäristön arvojen kannalta tärkeitä. Yleisten alueiden parannuskohteita ovat muun muassa kävelykadun, Kauppatorin ja Jokikeskusten alueet sekä Promenadi-akseli välillä Matkakeskus- ydinkeskusta- Pohjoisranta. Puistojen, rantojen ja kaupunkitilojen houkuttelevuutta ja viihtyisyyttä lisätään nostamalla edellä mainituilla kävelyn ja oleskelun ydinalueilla kunnossa- ja puhtaanapidon tasoa viheralueiden puhtaanapitoluokituksen P1-standardin mukaiseksi. Akselin puistojen kunnossapitoluokituksessa noudatetaan RAMS 2020 R2 toimintaviheralue mukaista hoitotasoa.

Viihtyisyyttä kehitetään myös kukkaistutuksia, katupuita ja monimuotoista kaupunkivihreää (esimerkiksi viherseinät) lisäämällä. Esimerkkinä Jokikeskusten alueelle sijoitettavat isot ruukut, jotka lisäävät viihtyvyyttä ja toimivat tapahtumien aikana siirrettävinä ajoesteinä.

Jokikeskushankkeen toteutusten avulla rantojen potentiaali hyödynnetään tehokkaasti. Rantojen oleskelualueita ja reittejä kehitetään, jotta mahdollistetaan pääsy veden äärelle ja avaan uusia mahdollisuuksia jokiympäristöstä nauttimiseen ja liikkumiseen. Jokirannan oleskelualueiden uudistuksilla vahvistetaan myös olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja houkutteellaan alueelle uusia palveluntarjoajia. Jokikeskuksen jatkovaiheiden suunnittelua ja toteutuksia priorisoidaan sekä ohjelmoidaan Kaupunkikeskustan, Kirjurinluodon ja Puuvillan alueet yhdistävä uusi kävely- ja pyöräilyilta osaksi kaupungin siltahankintoja.

Hyvin hoidetut puistot, rannat ja kaupunkitilat ovat asumisviihtyvyyden ja alueen matkailullisen vetovoiman edellytys. Alueiden viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta kehittämällä luodaan vetovoimaisia paikkoja erilaisten ryhmien

kohtaamisille ja tapahtumille. Yleisten alueiden kehittämistoimenpiteillä sekä kunnossa- ja puhtaanapidon parannuksilla lisätään kaupunkikeskustan arvoa vierailu- ja matkailukohteena.

Liikkumaan kannustavaa kaupunkiympäristöä

Ympärivuotisesti hyvin hoidetut puistot, reitit ja liikuntapaikat vetävät ihmisiä puoleensa ja kannustavat liikkumaan. Tehokas katujen talvikunnossapito tai sulanapitojärjestelmä ovat mahdollisuuksia tehostaa ympärivuotista liikkumisaktiivisuutta. Kaupunkikeskustan alueella, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn pääreiteillä sekä joukkoliikenteen keskeisten solmupisteiden alueilla talvikunnossapitoa tehostetaan. Kävelykadun ja Kauppatorin alueen turvallista ja aktiivista liikkumista edistetään pitämällä alueet sulana ympäri vuoden. Sulanapitojärjestelmällä vähennetään talvikunnossapidon kustannuksia.

Kävelyyän ja pyöräilyyn sekä muuhun aktiiviseen liikkumiseen kannustetaan erottamalla kävely- ja pyöräily omille väylilleen. Kulkumuotojen erottelu parantaa liikkumisen turvallisuutta ja avaa uusia mahdollisuuksia väylien viihtyisyyden ja toiminnallisuuden kehittämiseen. Tulevaisuudessa urbaanit liikkumistavat monipuolistuvat ja kulkumuotojen käyttöön tarvitaan entistä enemmän tilaa. Kaupunkikeskustaan luodaan liikkumiseen kannustavia kaupunkitiloja ja katuja. Niiden suunnittelussa huomioidaan perinteisten liikkumismuotojen (kävely ja pyöräily) lisäksi myös muut urbaanit liikkumistavat (esimerkiksi rullalautailu) ja harrastukset. Omatoimista liikkumista lisätään suunnittelemalla kalusteet liikkumiseen innostaviksi.

Kaupunkikeskustan alueelle pyritään entistä enemmän houkuttelemaan harrastus- ja liikuntatoimintaa sekä urheiluteemaisia tapahtumia.

Viherratkaisut ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luonnon monimuotoisuuden mahdollisuuksina

Kaupunkikeskustassa kaupunkiympäristöä kehitetään kestävästi. Rakennetut puistot, puistoakselit ja muut kaupunkivihreän muodot ovat kestävästä kaupunkisuunnittelun- ja kehityksen mahdollisuuksia, joiden merkitys korostuu kaupunkirakenteen tiivistyessä. Ne tarjoavat viihtyisyydsarvojen lisäksi keinoja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen (muun muassa hulevesien hallinta ja varjo), luonnon monimuotoisuuden ylläpitoon ja ihmisten hyvinvointiin. Kaupunkikeskustassa yleisten alueiden ja kaupunkiympäristön muutoksen

suunnittelussa edistetään kestäväää kaupunkisuunnittelua ja luontopohjaisia ratkaisuja erityisesti hulevesien hallinnan keinona.

Kaupunkikeskustan alueen kehitystä ohjataan siten, että monimuotoisuusarvoja ei menetetä, vaan niitä lisätään. Luontopohjaiset ratkaisut ja luonnon monimuotoisuutta vahvistavat toimet nähdään ekologisten arvojen lisäksi paikkojen kiinnostavuutta lisäävinä tekijöinä. Kaupunkiympäristöä kehitetään paikallisia ominaispiirteitä kunnioittaen sekä hyönteisten, lintujen ja eläinten monilajisuutta edistäen.

Älyratkaisujen hyödyntäminen kaupunkiympäristössä

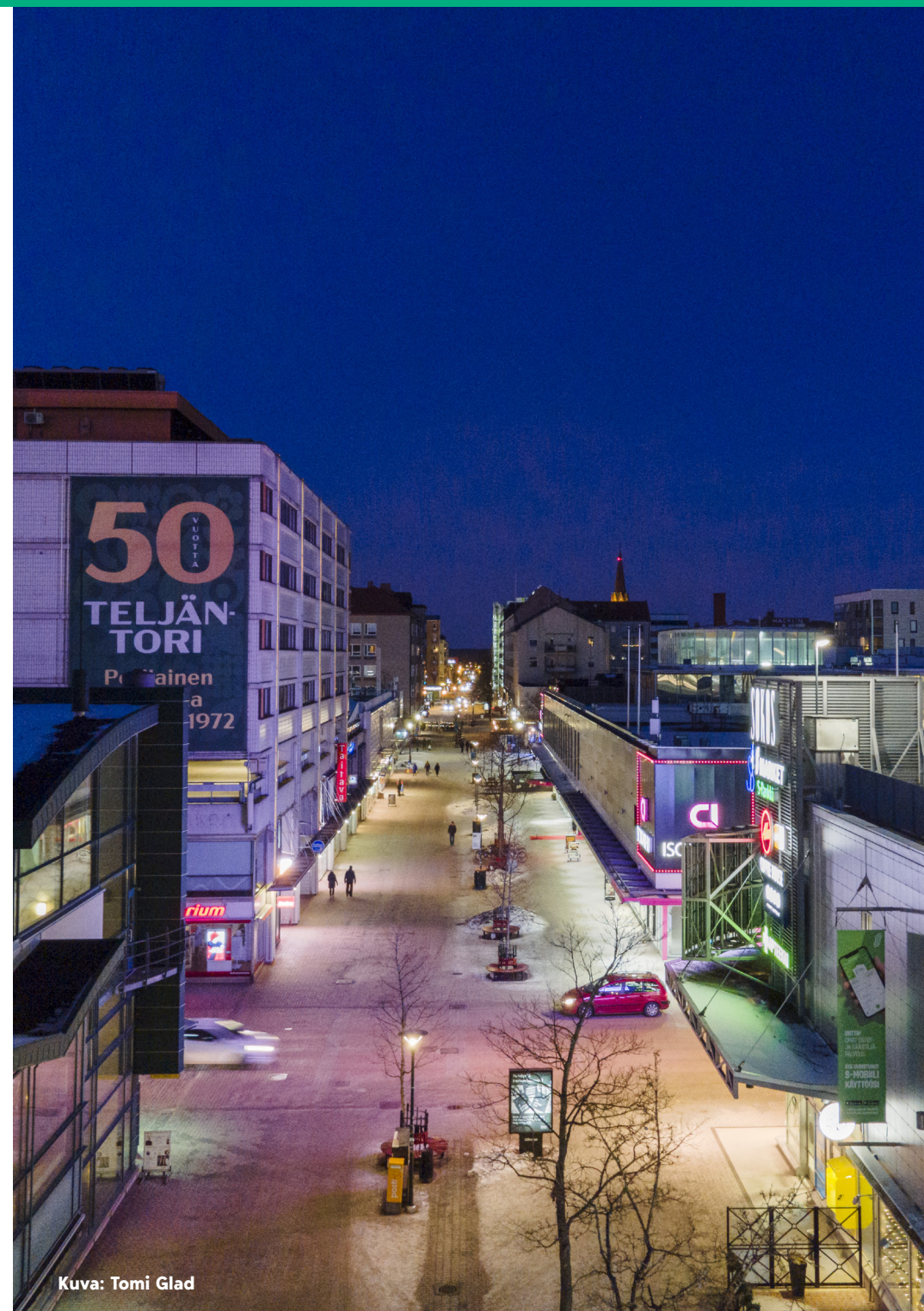
Kaupunkikeskustan yleisten alueiden parantamisen yhteydessä tutkitaan älykään infrastruktuurin hyödyntämisen mahdollisuudet. Kuluva infrastruktuuri pyritään korvaamaan älyratkaisuilla peruskorjausten yhteydessä. Erityisesti valaistuksen, jätehuollon ja lukkojen osalta tavoitteena on siirtyä digitaalisiin ja älykkäisiin ratkaisuihin. Teknologiaa ja älykkyyttä hyödynnetään myös kävijätietojen seurannassa.

Älyratkaisujen avulla lisätään alueen kiinnostavuutta, ja turvallisuutta sekä parannetaan viihtyisyyttä. Ratkaisuilla haetaan myös kustannustehokkuutta ja toimintojen ketteryttä. Älykaupungin kehityksessä tutkitaan myös robotiikan ja pelillisyyden mahdollisuudet. Yhtenä sektorialat yhdistävänä teemana tutkitaan robotiikan ja taiteen yhdistämistä.

Älykästä infrastruktuuria on kaupunkikehityksessä hyödynnetty monilla paikkakunnilla. Pori verkostoituu muiden älykästä infrastruktuuria hyödyntävien kaupunkikeskustojen kanssa.

Toimenpiteet:

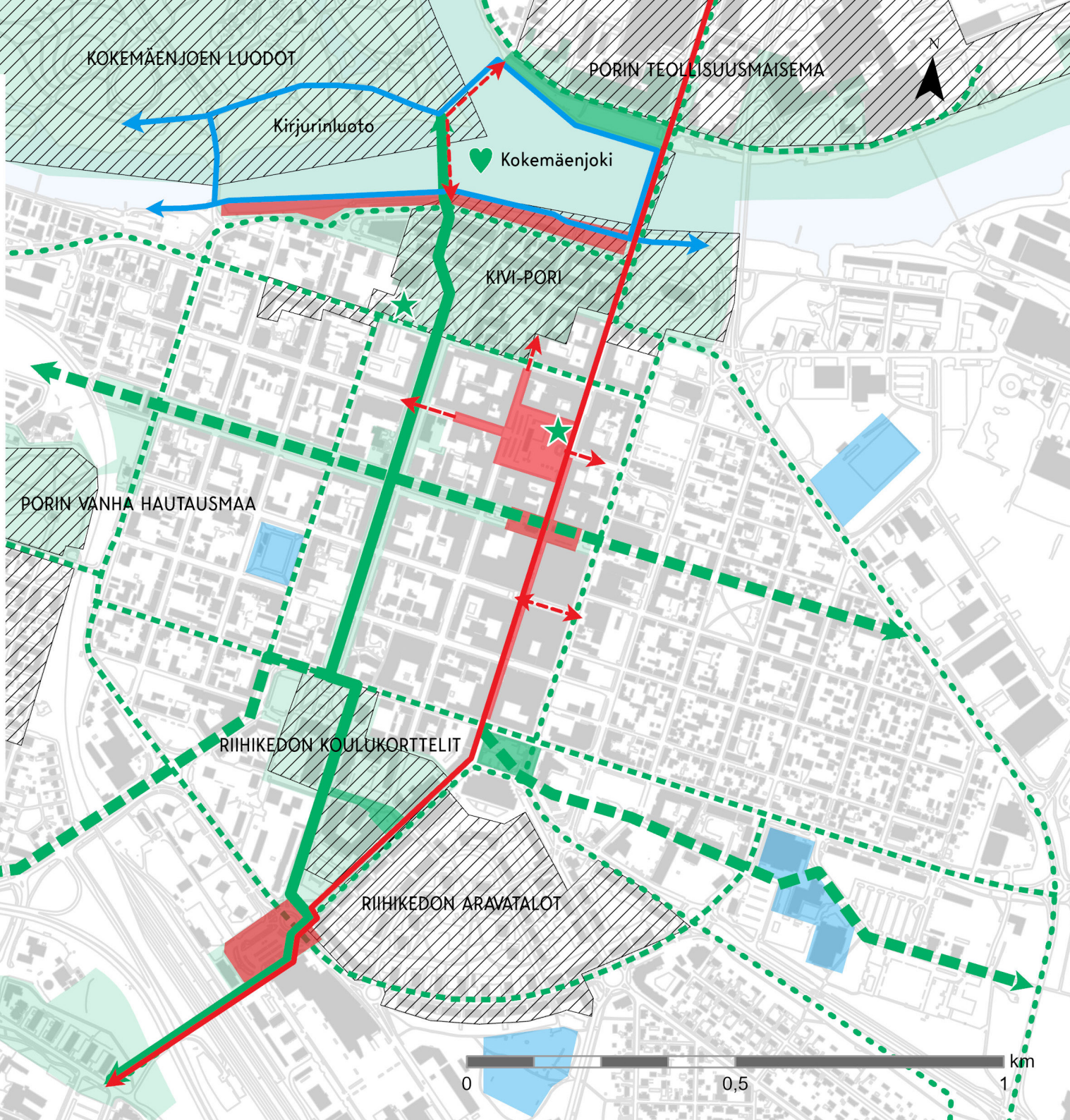
- Kävelyn- ja oleskelun ydinalueiden kunnossa- ja puhtaanapidon tason nostaminen RAMS 2020 viheralueiden puhtaanapitoluokituksen P1-standardin mukaiseksi
- Kaupunkipuiston viherverkoston jatkuvuuden vahvistaminen ja opastuksen parantaminen kaupunkikeskustasta Kirjurinluodon ja Porin metsän alueille.
- Opastetun maisemareitin toteuttaminen jokirantaan
- Katuvihreän lisääminen kävelyn- ja pyöräilyn laatuvailla
- Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman päivittäminen
- Uuden viherakselin toteuttaminen kaupunkikeskustasta itään Porin keskustan uimahalliin sekä urheilutalon suuntaan

Kuva: Tomi Glad

Viihtyisä ja edistysellinen kaupunkiympäristö

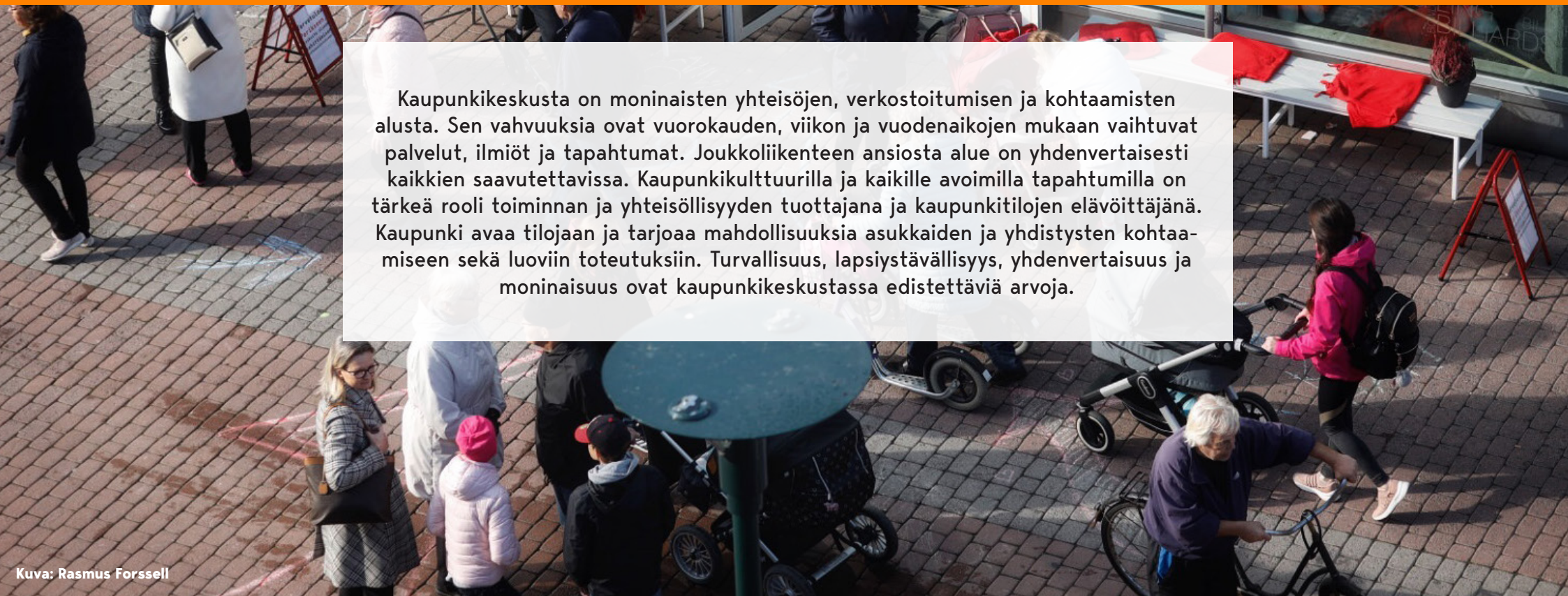
- Kehitettävä kävelyreitti/
Promenadi-akseli
- Kehitettävä kävely-yhteys
- Kehitettävä maisemareitti
- Ensisijainen kehitettävä viher- ja
virkistysyhteys
- Kehitettävä viher- ja
virkistysyhteys
- Katuvihreän lisääminen
- Kehitettävä leikkipuisto/ alue
- Maisema- ja luontokohde
- Tärkeä/ kehittyvä liikuntakohde
- Historiallinen kohde/ arvoalue
- Kansallinen kaupunkipuisto
- Elämyksellisenä kulttuuri ja
tapahtumakohteena kehitettävä
kävelyn ja oleskelun ydinalue
- Vehreänä ja puistomaisena
kehitettävä alue

KAIKKIEN KAUPUNKI

Kaupunkikeskusta on moninaisten yhteisöjen, verkostoitumisen ja kohtaamisten alusta. Sen vahvuuksia ovat vuorokauden, viikon ja vuodenaikojen mukaan vaihtuvat palvelut, ilmiöt ja tapahtumat. Joukkoliikenteen ansiosta alue on yhdenvertaisesti kaikkien saavutettavissa. Kaupunkikulttuurilla ja kaikille avoimilla tapahtumilla on tärkeä rooli toiminnan ja yhteisöllisyyden tuottajana ja kaupunkitilojen elävöittäjänä. Kaupunki avaa tilojaan ja tarjoaa mahdollisuuksia asukkaiden ja yhdistysten kohtaamiseen sekä luoviin toteutuksiin. Turvallisuus, lapsiystävällisyys, yhdenvertaisuus ja moninaisuus ovat kaupunkikeskustassa edistettäviä arvoja.

3.6. Vahvat juuret ja identiteetti

Tavoiteltavat vaikutukset

- Urbaanit elämäntavat ja kaupunkikulttuuri rikastuttavat porilaisten ja vierailijoiden elämää
- Ydinkeskusta on tärkeä kohtaamispaikka ja aktiivisen kaupunkielämän keskus
- Arkkitehtuuri, taide ja kaupunkivihreä lisäävät julkisten ulkotilojen viihtyisyyttä ja elämyksellisyyttä
- Historiallisen ympäristön ja paikallisen kulttuuriperinnön arvostus ja kestävä käyttö on lisääntynyt
- Kulttuuriperintö ja teollinen historia ovat tärkeä osa Porin kaupunkikeskustan identiteettiä ja matkailun vetovoimaa
- Kaupunkikeskusta on lapsiperheitä houkutteleva vierailukohde

Urbaanit elämäntavat ja kaupunkikulttuuri

Kaupunkilaiset ovat toivoneet kaupunkikeskustaan enemmän maksuttomia ja viihtyisiä tiloja toimintaan, oleskeluun ja kohtaamiseen. Kaupunki kehittää yhteisöllisyyttä ja luo mahdollisuuksia kaupunkikulttuurille ja eri toimijoiden järjestämille tapahtumille. Kaupungin omistamia tiloja avataan toimijoiden käyttöön, kaupunkitilojen lapsiystävällisyyteen panostetaan ja esiintymislavojen käyttöä tehostetaan. Tapahtumien järjestämisen kynnyksestä madalletaan toimintatapoja (varauskäytännöt, luvat) sujuvoittamalla, infraa kehittämällä ja älyteknologiaa hyödyntämällä. Digitaalisten lukkojen ja muiden älyratkaisujen avulla edistetään tilojen tehokasta käyttöä. Toimijoita yhdistävää vuoropuhelua lisäämällä ja yhteisprojekteja toteuttamalla kaupunki luo mahdollisuuksia esimerkiksi kulttuuri- ja liikuntatoimijoiden, kiinteistöjen omistajien ja yrittäjien yhteistyölle ja verkostoitumiseen.

Yleisten alueiden uudistukset suunnitellaan ihmisläheisesti huomioiden eri ikäryhmien tarpeet. Suunnittelussa korostetaan viihtyisyyden lisäksi leikkisyyttä, joka tempaa mukaansa kaikenikäiset kaupunkilaiset.

Taide ja arkkitehtuuri kaupunkiympäristön arvoina

Hyvä ympäristö on edellytys hyvälle elämän laadulle. Hyvä ympäristö on turvallinen, terveellinen ja viihtyisä. Puistojen ja kaupunkivihreän lisäksi viihtyisyyttä muodostavat laadukas ja kerroksellinen rakennettu ympäristö. Arkkitehtuurilla on merkittävä rooli paikallisen identiteetin rakentajana, kau-

punkikuvan elävöittäjänä ja viihtyisyyden kokemuksessa. Myös taide ilmentää alueen historiaa sekä lisää ympäristön viihtyisyyttä ja kiinnostavuutta. Kaupunkikeskustassa kaupunkikokemusta ja vetovoimaa vahvistetaan arkkitehtuurin ja taiteen keinoin.

Taiteen roolia kaupunkikeskustan elävöittäjänä ja identiteetin vahvistajana lisätään. Julkinen taide nähdään arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön kaltaisena teemana, jonka arvot tunnustetaan ja niitä vaalitaan. Julkinen taide on osa kaupunkikeskustan identiteettiä ja arvoja sekä keino lisätä kaupunkiympäristön viihtyisyyttä sekä vetovoimaa. Kaupunkikeskusta on julkisen taiteen sijoittumispaikkana keskeinen ja taide integroidaan osaksi julkisten tilojen ja alueiden suunnittelun sekä uudistamisen prosessia. Taiteen toteutusmahdollisuudet tarkastellaan hankekohtaisesti.

Julkisen taiteen lisäksi edistetään myös muunlaista taidetoimintaa ja kaikenikäisten kaupunkilaisten osallisuutta. Kaupunkitiloja elävöitetään esimerkiksi yhteisö- ja ympäristötaiteen, performanssien ja erilaisten taideprojektien sekä valo- ja katutaiteen keinoin. Paikallisen identiteetin vahvistamiseksi porilaisten ja Satakunnan alueen taiteilijoiden sekä yhteisöjen roolia taidetoteutusten tuottamisessa kasvatetaan.

Kaupunkikeskustan tarina

Kulttuuriperintö ja erityisesti teollinen historia on osa Porin kaupunkikeskustan tarinaa ja identiteettiä, joka on läsnä ihmisten kokemuksissa. Sukupolvelta toiselle siirtyneet tavat, tarinat, merkitykset ja koko kaupunkikulttuuri ovat osa porilaista kulttuuriperintöä, joka myös muuttuu ja elää ajassa. Kulttuuriperintö on alueen yhteisöllisyyttä ylläpitävä voimavara sekä matkailullinen vetovoimatekijä. Esimerkiksi ruoka ja paikalliset tapahtumat ilmentävät porilaisuutta ja ovat identiteetin sekä kilpailukyvyn kannalta merkityksellisiä. Alueen identiteettiin ja luonteeseen kietoutuva teollinen perintö on Porin leimallinen vahvuus, jonka potentiaalia kaupunkikeskustassa voidaan hyödyntää nykyistä enemmän. Rosenlew-museon konseptia laajennetaan Porin koko teollista historiaa esitteleväksi kokonaisuudeksi. Museon tavoitteena on myös perustaa teollisuusperintöä vaaliva ja uutta luova Porin seudun teollisuusperintöverkosto.

Kulttuuriperintö voidaan nähdä työkaluna, jonka avulla rakennetaan yhteenkuuluvuutta, parempaa elämää ja kestäväää tulevaisuutta kotikaupungissa.

Jotta yhteinen kulttuuriperintö siirtyy myös tuleville sukupolville, on tärkeää tunnistaa se ja kiinnittää huomiota sen vaalimiseen. Tietoisuutta historiasta voidaan lisätä kaupunkikeskustan tarinan kirkastamisella ja korostamisella, ja esiin voidaan nostaa myös uusia näkökulmia. Merkityksellisyyden kokemuksen kannalta on tärkeää, että yksilö pysyy yhdistämään itsensä osaksi kaupungin tarinaa, oli sitten perusporilainen tai muualta muuttanut.

Alueen ja yhteisön historian ja juurien tunteminen sekä kaupunkikeskustan tarinan kertominen edellyttävät tietojen keräämistä ja dokumentointia. Tämä on kaupungin museoiden toiminnan ydintä. Rakennusinventointien lisäksi tallennetaan tietoa aineettomasta kulttuuriperinnöstä ja kaupunkikulttuurista. Aineetonta kulttuuriperintöä dokumentoidaan myös kulttuurikartoituksen avulla. Näin lisätään tietoisuutta ja ymmärrystä arkkitehtuurin, kulttuuriperinnön ja teollisen historian arvoista.

Kulttuuriperintö tulee näkyväksi myös kaupunkikuvassa, paikoissa ja rakennuksissa sekä niihin liittyvissä muistoissa ja merkityksissä. Tästä esimerkkinä on Porin tori, joka tunnetaan ja muistetaan kaupp- ja kohtaamispaikkana. Kaupunkiympäristön uudistuksissa ja toiminnan tuottamisessa kiinnitetään huomiota paikallisten vahvuuksien ja ominaispiirteiden korostamiseen. Porin Torin elävöittämiseen sisällytetään infrauudistusten lisäksi myös toimenpiteitä, joiden avulla esimerkiksi paikallisen ruokakulttuurin ominaispiirteitä pyritään säilyttämään ja hyödyntämään

Toimenpiteet:

- Taiteen integroiminen osaksi julkisten tilojen ja alueiden uudistamista
- Porin seudun teollisuusperintöverkoston perustaminen
- Kävelykadun 50-vuotisjuhlavuoden projekti (juhlavuosi 2027)
- Kulttuurikartoituksen laatiminen
- Porin arkkitehtuuripolitiikan luominen yhteistyötahojen kanssa

Kuva: Tomi Glad

3.7. Yhteistyötä ja vaikuttavaa viestintää

Tavoiteltavat vaikutukset

- Yhteissuunnittelu- ja kehittäminen ovat vakiintuneita toimintatapoja ja mielekkäiksi sekä merkityksellisiksi koettuja
- Kaupunkifoorumit ovat keskeinen ihmisiä ja eri sidosryhmiä yhdistävä tekijä
- Kaupunkikeskustan kehittämisen kokonaisuudesta ja kehityshankkeista viestitään laajasti ja ihmisläheisesti sosiaalista media ja julkisia tiloja hyödyntäen
- Viestintä on avointa, jatkuvaa ja mukaansatempaavaa

Tulevaisuuskeskustelun lisääminen

Kaupunkikeskustoihin kohdistuu nykyään yhä moninaisempia elinvoimaa ja toimintaedellytyksiä horjuttavia muutosvoimia ja haasteita. Elinvoiman säilyttäminen edellyttää ratkaisuja muun muassa kestävyyskriisiin, väestön ikääntymiseen sekä koronapandemian kiihdyttämiin kuluttamisen, asumisen ja työskentelytapojen muutoksiin. Kestävyyttä ja hyvinvointia lisäävät ratkaisut edellyttävät proaktiivisia ja uutta luovia toimenpiteitä reaktiivisuuden lisäksi. Muutosilmiöihin ja haasteisiin vastataan Porissa yhteistyötä ja aktiivista vuoropuhelua lisäämällä. Kaupunkikeskustassa osapuolia ovat julkisen sektorin eri toimialat, yrittäjät, kiinteistöjen omistajat, yhdistykset, asukkaat ja kaupunkilaiset. Perinteisten kokousten lisäksi aktiivista vuoropuhelua edistetään tulevaisuuskeskusteluksi kutsutun toimintamallin avulla. Tulevaisuuskeskustelulla etsitään ratkaisuja kaupunkikeskustan haasteisiin ja konsensusta ajoittain ristiriidassa oleviin tavoitteisiin. Tulevaisuuskeskustelu mahdollistaa myös päätöksenteon ja valintojen tekemiseen tarvittavan arvokeskustelun.

Yhteiskehittäminen ja -suunnittelu

Aktiivinen tulevaisuuskeskustelu ja yhteiskehittäminen vahvistavat osallisuuden kokemusta ja toimintaan sitoutumista. Yhteiskehittäminen on osa tulevaisuuskeskustelun toimintamallia ja sitä hyödynnetään kaupunkikeskustassa erityisesti yleisten alueiden ja katujen uudistamisessa. Sidosryhmien aktiivinen mukanaolo, esimerkiksi liikenneverkkosuunnittelussa, on koettu mielekkääksi, merkitykselliseksi sekä suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja sujuvoittavaksi toimintatavaksi.

Yhteiskehittäminen on myös mahdollisuus uusien ideoiden ja innovaatioiden syntymiseen. Se vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja sitoutumista sekä

edistää uusien toiminta- ja rahoitusmallien käyttöönottoa. Kaupunki toimii monialaisen vuoropuhelun ja yhteiskehittämisen mahdollistajana sekä rakentaa luottamusta toimijoiden välille.

Kaupunkifoorumit

Tulevaisuuskeskustelua käydään perinteisten kokousten ja yhteiskehittämisen prosessien lisäksi kaupunkilaiskeskustelua edistävissä Kaupunkifoorumeissa. Kaupunkifoorumit ovat kaikille avoimia, kaupunkikeskustan kehittämiseen kannustavia, keskustelun ja tiedonvaihdon alustoja, paikkoja ihmisten kohtaamiseen ja verkostoitumiseen. Aiheet valitaan siten, että kullakin kerralla mahdollisimman laaja ja monialainen joukko ihmisiä saapuu paikalle. Kaupunkifoorumeissa olennaista on muutoksentekeijöiden voimaannuttaminen, ajattelutapojen avartaminen ja uudesta inspiroituminen. Kaupunkifoorumeita hyödynnetään myös uusien muutoksentekeijöiden löytämiseen. Kaupunkifoorumeita voi järjestää kuka tahansa keskustan kehittämisestä kiinnostunut taho.

Tulevaisuuskeskustelua, verkostoitumista ja tiedon avoimuutta vahvistetaan myös kaupunkikeskustan yhteiskehittämisen tilan avulla. Tila voidaan toteuttaa joko lyhytaikaisena osallistavana tilan (PORIS) tai pidempiaikaisemmaksi perustettavana projektitoimistona/ esittelykeskuksena. Tila välittää tietoa käynnissä olevista toimenpiteistä ja keskustan elinvoimasta (muun muassa kävijämäärät) sekä toimii yhteiskehittämisen ja verkostoitumisen alustana. Helposti saavutettavissa oleva tila parantaa tiedon saavutettavuutta ja yhdistää ihmisiä. Se on myös viestinnällinen keino parantaa kaupunkikeskustaa koskevaa imagoa ja tekee kehittämistoimenpiteet näkyväksi myös kaupungissa vieraileville. Kaupunkikeskustan kehittämisen tutkimuskeskusta voidaan hyödyntää myös muita kaupunkikehityksen kärkikohteita koskevan tiedon välittämiseen, verkostoitumiseen ja viestintään.

Toimenpiteet:

- Kaupunkifoorumien järjestäminen
- Yhteiskehittämisen ja -suunnittelun toimintatapojen kehittäminen
- Kaupunkikeskustan yhteiskehittämisen tilan toteuttaminen
- Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen
- Tilasto- ja paikkatietopohjaisen seuranta- ja ennakoitijärjestelmän kehittäminen

4. Toteutus ja seuranta

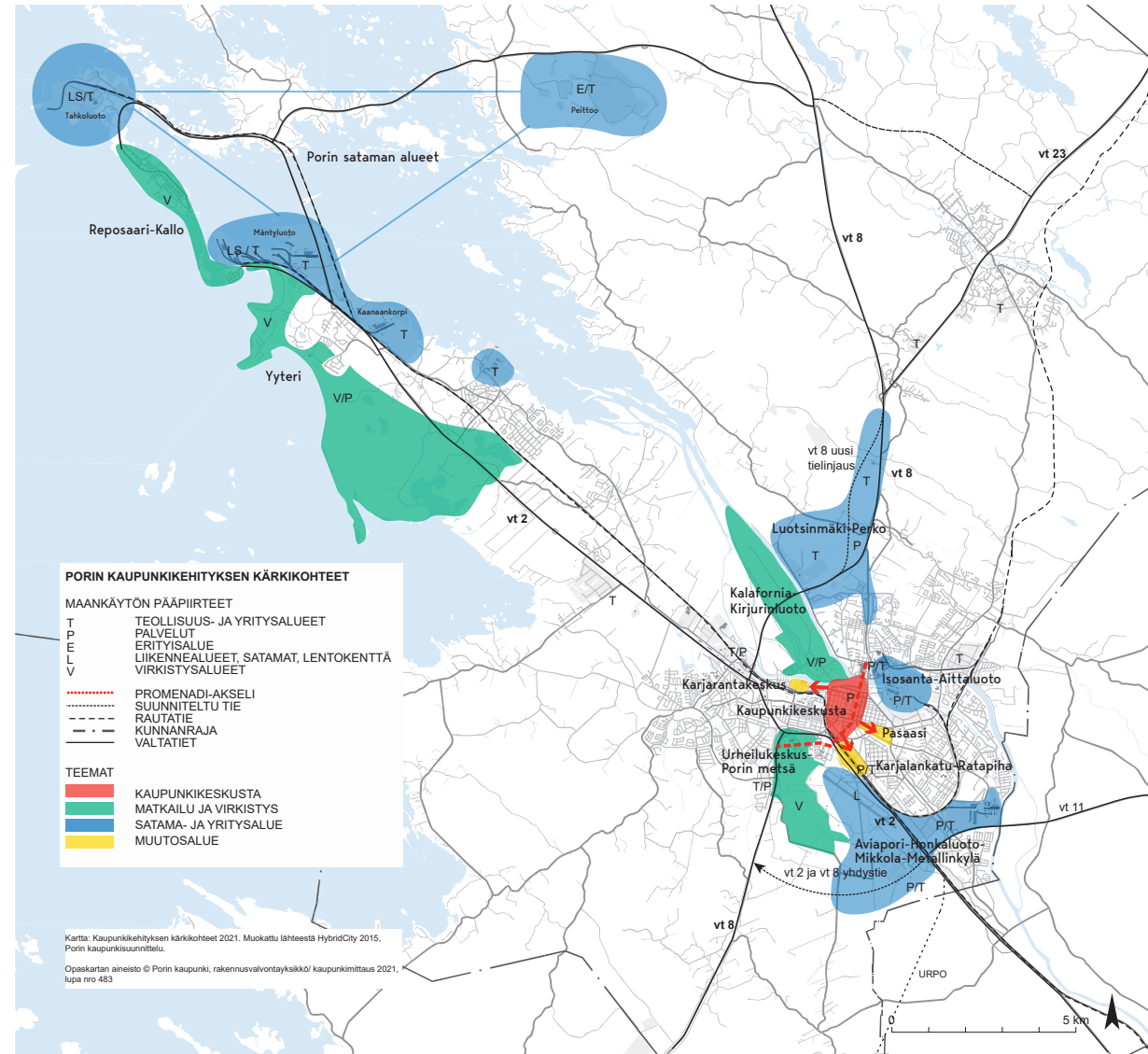
4.1. Toimintamalli ja kehittämisen keinot

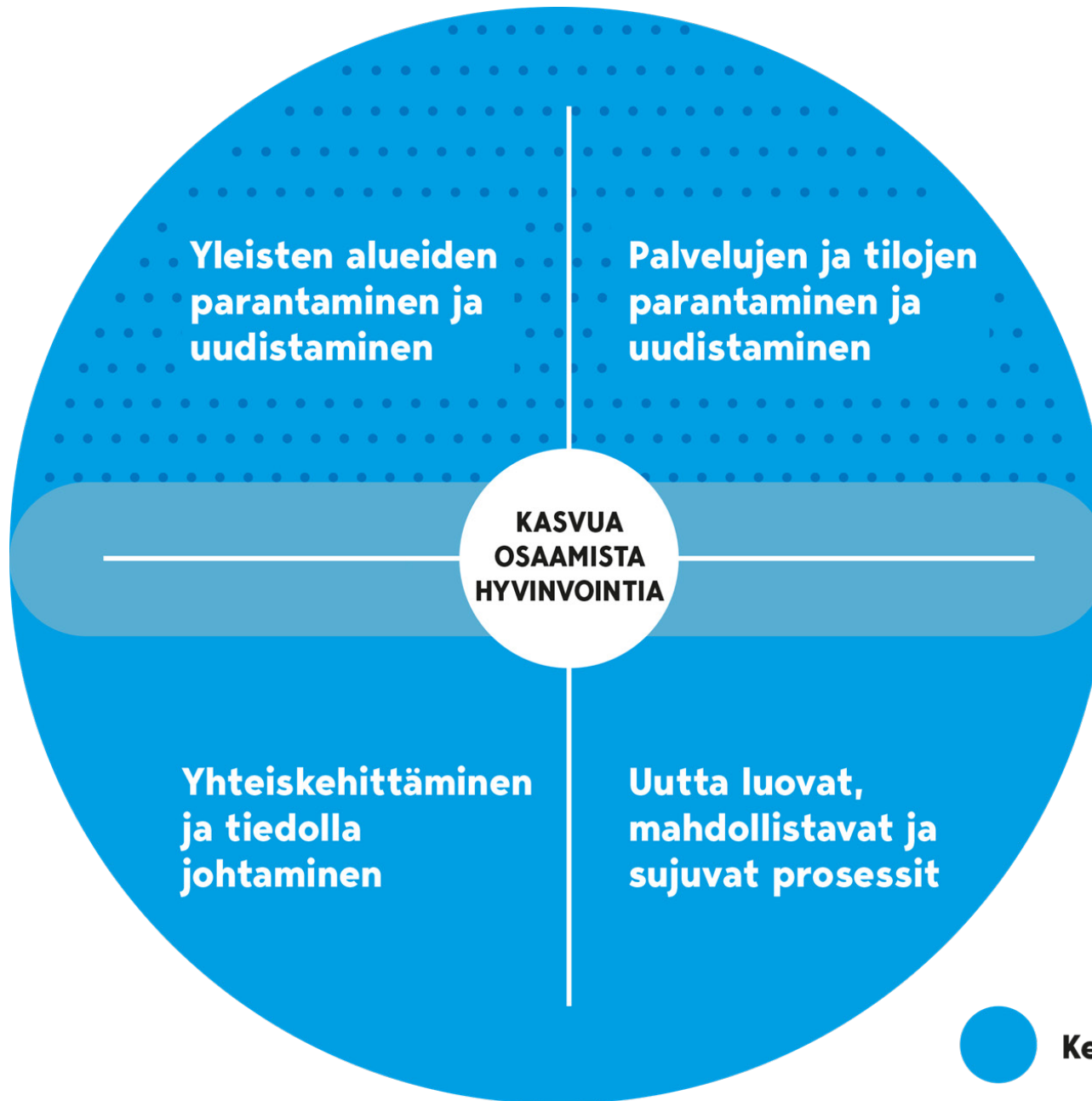
Kaupunkikeskustassa toteutetaan kaupunkikehityksen kärkikohteiden kehittämismallia, jonka olennaisia osia ovat:

- Kohdejohtaja ja projektipäälliköt
- Vuosittaiset investoinnit alueeseen
- Tarvittavien tavoiteasiakirjojen ja suunnitelmien laatiminen
- Tiedolla johtaminen
- Aktiivinen yhteistyö alueen yritysten ja toimijoiden kanssa
- Viestintään ja markkinointiin panostaminen
- Uutta kokeilevat, elävöittävät projektit ja kokeilut

Kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelmassa esiteltujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää monitahoista kehittämistoimintaa, esimerkiksi investointeja yleisten alueiden parantamiseen ja tiloihin, kunnossa- ja puhtaanapitoon panostamista sekä toimenpiteitä ja projekteja toiminnan tuottamiseen. Toiminnan tuottamisella tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden avulla kehitetään sujuvia ja uutta luovia prosesseja, vahvistetaan identiteettiä ja yhteisöllisyyttä sekä parannetaan yhteistyötä ja toimijoiden verkostoitumista.

Yleisten alueiden (esimerkiksi kadut, puistot, aukiot) ja tilojen parannuksilla varmistetaan, että kaupunkilaisille ja matkailijoille suunnatut palvelut säilyvät kaupunkikeskustassa elinvoimaisina ja kaupunkiympäristö tukee optimaalisella tavalla asiointia, liikumista ja tapahtumien järjestämistä sekä asukkaiden ja vierailijoiden hyvinvointia ja turvallisuutta. Ydinalueiden yleisten alueiden parantamisella ja tilojen kehittämisellä (investoinneilla) vahvistetaan myös asumis- ja yritys ympäristön kiinnostavuutta ja kilpailukykyä sekä houkuttelevuutta alueelle uusia asukkaita, toimijoita ja yksityisiä investointeja.

INVESTOINTEJA

Pitkäjänteisyys, ennakoitavuus

KUNNOSSAPITOA

Viihtyisyys, turvallisuus

TOIMINTAA

Uudistumiskyky, kiinnostavuus

 Kestävä kaupunkikehitys

 Integroitu taide ja arkkitehtuuri

4.2. Toimenpiteet

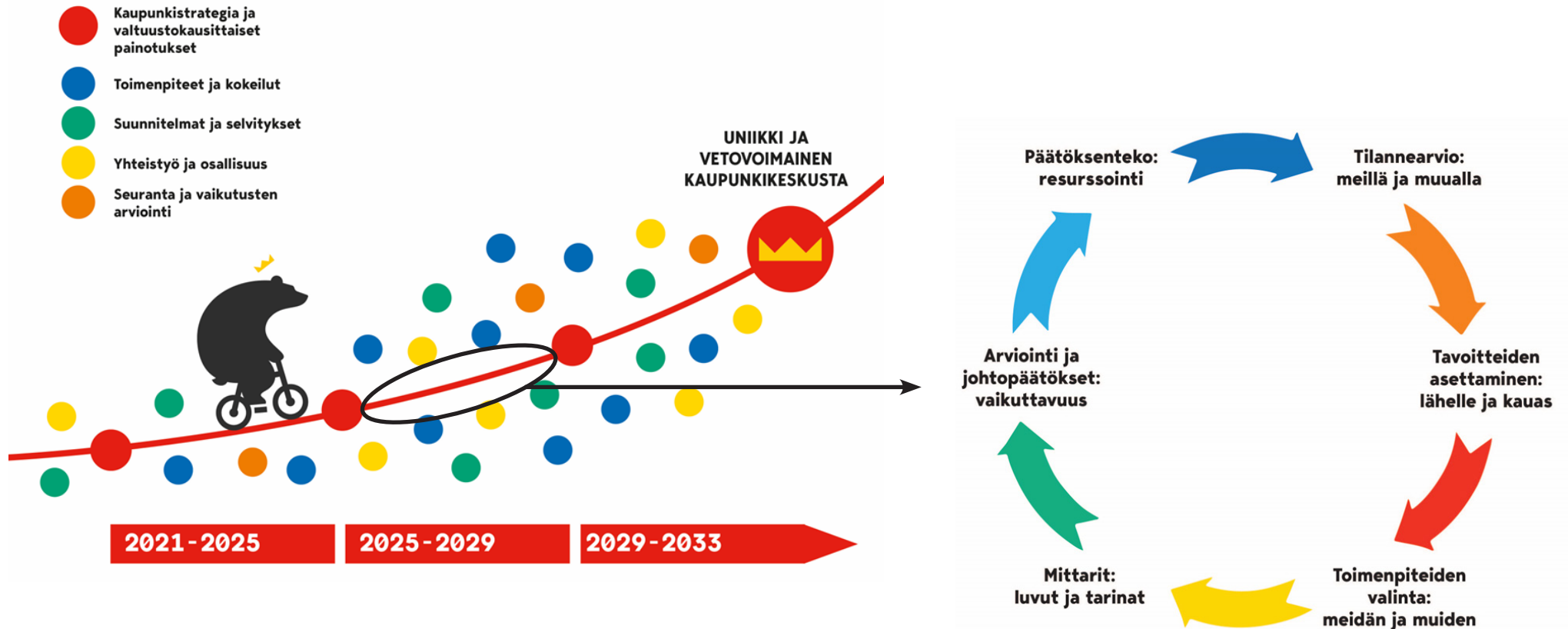
Kuhunkin painopisteeseen on kirjattu toimenpiteitä. Tarkempi toimenpideohjelma laaditaan kaupunkikeskustan kehittämisohjelman ja kasvusuunnitelman hyväksymisen jälkeen yhteistyössä toimijoiden kanssa. Toimenpideohjelma päivitetään valtuustokausittain.

4.3. Mittarit ja seuranta

Tavoitteiden edistymisen arviointi edellyttää mittaamista ja seuranta. Kaupunkikehityksen seurantaan ja päätöksenteon sekä strategisen ohjaamisen

tueksi on valittu mittarit, joiden kehittymistä vuosittain seurataan. Mittareiden lista päivitetään tarvittaessa. Seurattavat mittarit ohessa aakkosjärjestyksessä.

- Elinvoimaluku tai muu vastaava valtakunnallinen mittari
- Kaupungin investointien lukumäärä ja arvo
- Kävijämäärät (arki, tapahtumat ja kulttuuripalvelut)
- Myönnettyjen rakennuslupien määrä
- Työpaikkojen määrä ja muutos
- Väestön määrä ikäryhmittäin ja muutos

Liitteet

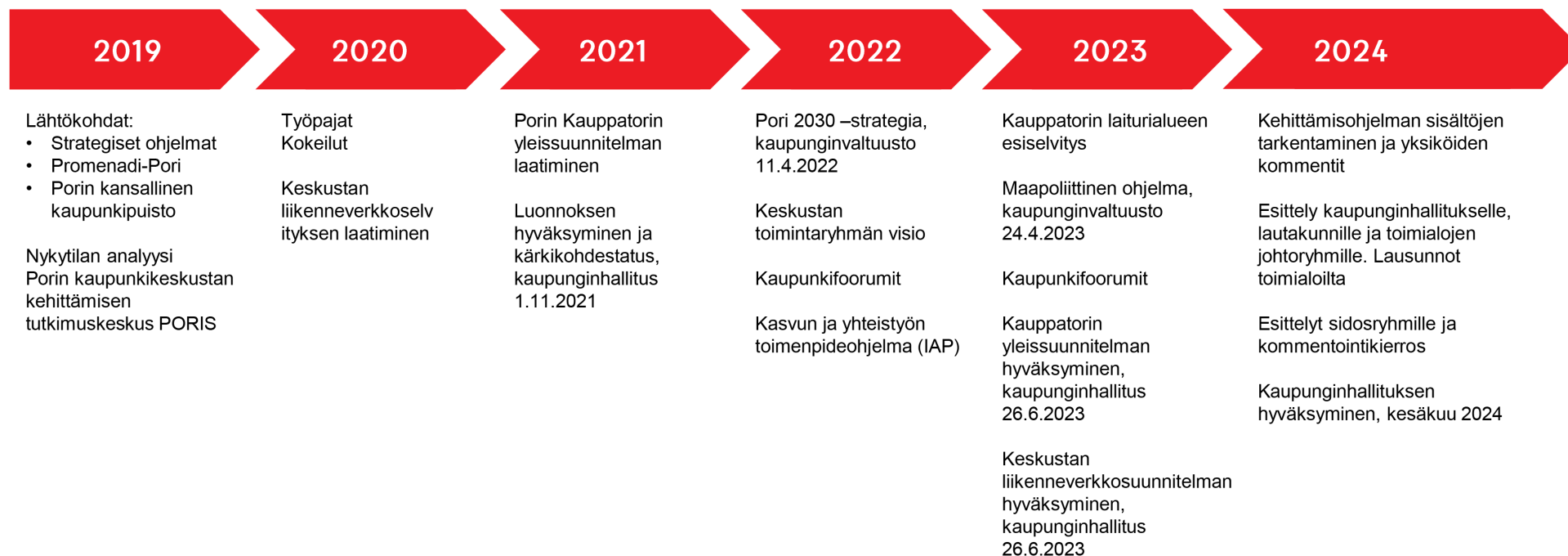
Liite 1: Yhteiskehittämisen prosessi

Yhteiskehittämisen prosessi

Keskustan kehittämisohjelman valmistelutyö käynnistettiin vuonna 2019 kaupunkiorganisaation ja Porin kaupunkikeskusta ry:n yhteistyönä kaupunkilaisia ja sidosryhmiä osallistaen. Kehittämisohjelma laadittiin ensimmäistä kertaa. Hieman vastaava ohjelmaluontoinen projekti käynnistettiin kaupunginhallituksen toimesta Maa-Porin osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen vuonna 1994. Kyseessä oli laajemman kaupunkikeskustan aluetta koskeva Promenadi-Pori kaupunkikeskustaprojekti 2000. Vuonna 2019 käynnistetty ohjelmatyö pureutui Promenadi-Pori kohteisiin 1-5 ulottuen Matkakeskuksen alueelta jokirantaan (kartta 1).

Aloitusvaiheessa laadittiin nykytilanteen analyysi, määriteltiin kehittämisteemat sekä hahmoteltiin ohjelma- ja yhteistyöprosessin kulkua. Ohjelmatyön rinnalla käynnistettiin elinvoimaa ylläpitäviä ja kehittämisteemoja tukevia kohteita sekä hankkeita, joista keskeisimpiä ovat Euroopan Unionin osarahoittamat kansainväliset Interreg UrbCultural Planning (2019–2021) ja URBACT iPlace (2019–2022) sekä Interreg Baltic Sea Region Liveability (2021–2025).

Kaupunkikeskustan kehittämisen laajan kokonaisuuden näkökulmien tarkasteluun ja tavoitteiden yhteensovittamiseen hyödynnettiin työpajamenetelmää. Työpajoihin kutsuttiin kaupunkiorganisaation ja sidosryhmien asiantuntijoita, sekä myöhemmässä vaiheessa myös kaupunkilaisia. Työpajoissa syvennettiin liikenteen, täydennysrakentamisen, kaupunkiympäristön, kaupallisten- ja julkisten palvelujen, tapahtumien ja matkailun sekä aloittelevien elinkeinojen teemoihin.

Työpajojen lisäksi kaupunkilaisille avattiin kävelykadun tyhjäan liiketilaan kuukaudeksi Porin keskustan kehittämisen tutkimuskeskus PORIS. Keskustan kehittämisen tueksi avattu pop-up tila toimi samanaikaisesti monitoimialaisen kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman projektitoimistona, yhteiskehittämisen alustana ja vuorovaikutustilana. PORIKSESSA vieraili kuukauden aikana yli 2000 kävijää. Koronapandemian aikana ohjelmatoimintaa, vuorovaikutusmenetelmiä ja yhteistyöprosesseja jatkettiin digitaalisten alustojen ja verkkokokousten avulla. Osa suunnitelluista toteutuksista jouduttiin perumaan ja kokeilujen sisältöjä muokattiin.

Työpajojen ja yhteiskehittämisen lisäksi ohjelmatoiminnan aikana käynnistettiin keskusta-alueen uudistumista tukevia maankäytön ja liikenteen suunnitelmia. Liikenteen teemaan syvennyttiin koko Poria koskevan tie- ja katuverkko-suunnittelun sekä keskustaa koskevan liikenneverkko-suunnittelun kautta. Keskustan liikenneverkko-suunnittelun ohjausryhmässä mukana oli laaja edustus keskeisimmistä sidosryhmistä, luottamushenkilöistä ja kaupunkiorganisaatiosta. Suunnittelutyön aikana järjestettiin työpaja elinkeinoelämälle ja kuljetusyrittäjille sekä kaikille avoin kaupunkifoorumi. Kaupunkifoorumin jälkeen liikenneverkko-suunnittelusta pyydettiin lausunnot nuorisovaltuustolta, vammaisneuvostolta, vanhusneuvostolta, Satakuntaliitosta ja Satakunnan Museolta. Liikenneverkko-suunnitelma esiteltiin myös Porin liikennefoorumille ja kansallisen kaupunkipuiston yhteistyöryhmälle. Liikenneverkko-suunnittelusta tilattiin Prizztech Oy:lta yritysvaikutusten arviointi. Arviointiin osallistuivat Prizztech Oy:n ja Satakunnan kauppakamarin edustajat. Kaupunginhallitus hyväksyi Porin keskustan liikenneverkko-suunnitelman 26.6.2023, § 343. Kaupunkikeskustan yleisten alueiden uudistuksia jatkettiin Jokikeskuksen toimenpiteillä. Kaupungin ja jokirannan alueen toimijoiden välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon parantamiseksi on vuodesta 2021 lähtien järjestetty sidosryhmätapaamisia. Jokirannan yhteistyöryhmä kokoontuu säännöllisesti noin neljä kertaa vuodessa. Jokirannan sidosryhmätilaisuuksia tullaan jatkossakin järjestämään. Huhtikuussa 2023 järjestettiin kaikille avoin asukas- ja veneilyilta, jossa keskusteltiin Jokikeskushankkeen etenemisestä ja ajankohtaisista veneilyasioista.

Vuonna 2021 uuden toripaviljongin suunnittelun yhteydessä käynnistettiin Kauppatorin uudistamisen suunnittelu. Porin Kauppatorin toiminnallisuuden, viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamiseksi laadittu yleissuunnitelma tehtiin laajassa yhteistyössä alueen toimijoiden, asukkaiden ja muiden sidos-

ryhmien kanssa. Porin Kauppatorin yleissuunnitelma valmistui keväällä 2022, jonka jälkeen keskeisimmiltä sidosryhmiltä, vaikuttamistoimielimiltä ja lautakunnilta pyydettiin lausunnot. Yleissuunnitelma esiteltiin yleisölle Porin Päivän aikaan ja palautekysely oli avoinna 22.6.-30.9.2022 välisen ajan. Vastauksia saatiin lähes 500 kappaletta.

Kauppatorin yleissuunnitelmasta saatujen lausuntojen, palautteen ja keskustan liikenneverkko-suunnitelmatyön havaintojen perusteella käynnistettiin lisäselvitykset joukkoliikenteen laiturialueen suunnittelusta, kauppatorin ympäristön liikenne- ja viikkoliikenteen kehitysvaihtoehtoista ja torin jätehuollon ratkaisuista. Kaupunginhallitus hyväksyi Kauppatorin yleissuunnitelman 26.6.2023, § 342. Porin keskusta-alueen pysäköintiopastuksen kehittämiseksi laadittiin yleis- ja toteutussuunnitelmat. Pysäköintiopastusjärjestelmän uudistamisessa olivat mukana kaikki Porin kaupungin hallinnoimat ydinkeskustan pysäköintialueet ja -laitokset sekä BEPOP:n, IsoKarhun, Puuvillan, Ratsulan, Sokoksen ja Teljäntorin pysäköintilaitokset. Pysäköintiopastusjärjestelmä uusittiin vuonna 2023. Kaupunkikeskustan täydennysrakentamista ja kaupunkirakenteen tiivistämistä edistävä maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa huhtikuussa 2023.

Kaupungin ja ydinkeskustan alueen toimijoiden yhteistyön parantamiseksi perustettiin vuonna 2019 URBACT-hankkeen aikana paikallinen toimintaryhmä. Toimintaryhmään kutsuttiin kaupungin toimijoiden lisäksi keskustassa toimivia yrittäjiä (edustettuna mm. isot kauppakeskukset, torikauppiat ja kivijalkaliikkeiden edustajia), yhdistyksiä (Porin Yrittäjät ry, Pori Jazz 66 ry, Porin kaupunkikeskusta ry) ja kiinteistökehittäjiä. URBACT -hankkeen päätyttyä kaupungin ja ydinkeskustan toimijoiden yhteistyön lisäämiseksi perustettiin säännöllisesti kokoontuva keskustan kehittämissuunnitelma, jonka koollekutsujana toimii elinvoima- ja ympäristötoimialan kasvupalvelut- ja kaupunkisuunnittelu- yksikön päällikkö.

Kaupunkikeskustan elävöittämiseksi on toteutettu myös erilaisia kokeiluja ja kaikille avoimia tapahtumia. Kulttuurilla elävöittämisen, kokeilujen ja tapahtumien avulla tutkittiin tilojen uusia käyttötarkoituksia, kestävän kaupunkikehityksen- ja liikenteen ratkaisuja sekä keinoja kaupunkikeskustan viihtyisyyden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Innovatiivisten tilapäiskäyttökokeilujen avulla luotiin myös uusia yhteistyörakenteita toimijoiden välille. Yhteistyön tuloksena kaupunkikeskustaa on elävöitetty kulttuurilla muun muassa tyhjiin tiloihin

taidetta luovan ArsPori -taidefestivaalin, IsoKarhun alakerran kaupunkiolohuoneen ja vanhan linja-autoaseman tiloihin avatun taiteen ja tapahtumien tilan (Asema 44) kautta.

Kehittämissuunnitelman aikana otettiin käyttöön myös Kaupunkifoorumit, joiden avulla keskustelua kaupunkikeskustan kehittämisestä lisättiin ja kaupunkilaisia pyrittiin aktivoimaan keskustan kehittämiseen.

Kehittämissuunnitelman aikana järjestetyt kaupunkifoorumit

- Turvallisuus, maaliskuu 2023
- Keskustan ajankohtaiset, joulukuu 2022
- Kaupunkikulttuuri, syyskuu 2022
- URBACT seminaari, toukokuu 2022

Kaupunkikeskustan kehittämistä varten valmisteltiin 1990-luvun alussa Promenadi-Pori kaupunkikeskustaprojekti 2000. Suunnitelman päämääränä oli yhdistää pääakselin varrelle kaupunkikeskusta tärkeimmät palvelut sekä rakennetun- ja luonnonympäristön elementit.

50 VUOTTA
TELJÄN-
TORI
Poriainen
1972

riim

CI

ISC

5-MOODIN
MÄTTÖÖN

COFFEE

PORI